

KBH

NR 29 · FEBRUAR 2008 · GRATIS

UPDATE

Bilfri Nørrebrogade
- Kommunen har en plan

TOP + FLOP

Bilfri København
- Caroline Wozniacki

KULTUR

Kreativ by
- Tom by kan bruges

DESIGN

1+1=11
- Det overraskende indlysende

DEN STORE

EKSPERIMENTET CHRISTIANIA

SKAL FRISTADEN VÆRE ET LABORATORIUM
FOR EKSPERIMENTERENDE BOLIGER?

GUIDE

WIEN

KNÖDEL OG BLING-GADER
I ØSTRIGS HOVEDSTAD

PORTRÆT

FRANK HVAM

KLOVN_S HOVEDPERSON
ER GLADEST FOR NÆBDYR

PAPRIKA STEEN

LARS BRYGMANN

MIA LYHNE

NIKOLAJ LIE KAAS

EDWARD ALBEES MESTERVÆRK

Hvem er bange for Virginia Woolf

FIRE MENNESKER MØDES
EN NAT DE ALDRIG VIL GLEMME

ISCENESÆTTELSE: MARIA VINTERBERG

SCENOGRAFI: JON STEPHENSEN

KOSTUMER: MARIANNE NILSSON

VIDEODESIGN: JAKOB THORBEK

SPILLEPERIODE: 23. FEBRUAR – 5. APRIL 2008

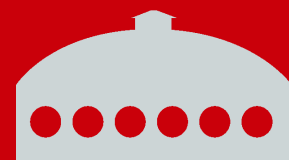
Danske Bank

Øvrige sponsorer og samarbejdspartnerer:
IRMA, BDO ScanRevision, 2BM, Jønsson & NKN.

Forestillingssponsor:

Verckpot

GASVÆRKET

BILLETBESTILLING: 39 27 71 77 (14-18) BILLETNET: 70 15 65 65 (10-21)

WWW.GASVAERKET.DK

DEN STORE **CHRISTIANIA 12**

Christianitterne står ved en skillevej og har svært ved at finde ud af om de vil acceptere at blive et laboratorium for eksperimenterende boliger.

PORTRÆT **FRANK HVAM 30**

Anti-helten fra Klovn sidder netop nu og klipper afsnit til en ny sæson der starter i marts. Vi mødte ham i Zentropas bygninger til en snak om næbdyr og om at acceptere at gøgle de næste 40 år.

MINIGUIDE **WIEN 40**

Vi fortsætter vores serie af mini-guides med en tur til en af Europas klassiske hovedstæder: Wien. Den østrigske hovedstad byder både på det grandiose og det hyggelige.

KULTUR **KREATIV BY 50**

Berlin lader de kreative rykke ind i bygninger og områder der for en periode står tomme. Den slags er sværere i København, og det er de kreative trætte af. KBH var med til debataften.

12

KBHNYT 04

IDÉBANKEN 09

STEDET 11

TING OG LIV 22

KEND KBH 28

TOP+FLOP 38

KAMERAER I BYEN 48

DESIGN 54

MUSIK I KBH 58

KØBENHAVNERE 60

30

26

40

60

UPDATESFEB 10 BILFRI NØRREBROGADE
26 NY BYDEL VED FLINTHOLM

ØRESTADENS SPANSKE FREMTID

For første gang har Danmark deltaget i den europæiske arkitektkonkurrence EUROPAN 9. Det er en konkurrence for arkitekter under 40 år, og der blev budt ind med forslag til Herning, Vejle og Ørestad Syd. Den spanske arkitekt Eva Luque Garcia løb med førstepræmien

for Ørestad. Hun foreslår at blande offentlige og private rum med bygninger som vil variere i højde, overflade og bygningsstørrelse, og som tilsammen danner en skulpturel blok. Der vil være åbne terrasser mod gaden og gårdrummet – bygninger der læg-

ger op til at mennesker mødes. Jens Kramer Mikkelsen, adm. direktør i Arealudviklingselskabet, udtaler at der vil blive støttet op om forslaget, så det forhåbentlig bliver realiseret.

Så højt vil Ritt Bjerregaard trods alt ikke have et nyt højhus ved Nørreport. Burj Dubai, der er under opførelse, har nu rundet 600 meter og er dermed verdens højeste.

FRA KNUDEPUNKT TIL ÅNDEHUL

Der skal bygges et højhus ovenpå Nørreport Station men også sluses ren luft ned i de underjordiske perroner, mener overborgmester Ritt Bjerregaard. Hele området skal forvandles til et kvarter der kan gøre København til en miljømæssig anerkendt storby. Den ene af Nørre Voldgades vejbaner skal laves til gågade, og busholdepladsen mod Gothersgade skal graves ned og erstattes med åbne arealer. Voila. Nørrebro Station er ikke længere et trafikkaos. Stationen er blevet til en bilfri zone med grønne områder og caféer.

POETISKE MØLLEGADE

I Møllegade ligger en kirke. Den var engang hjemsted for satanister, men i de sidste år har den været litteraturens hus – Literaturhaus. Den 16. marts kommer der endnu flere skrevne

linier i gaden. Så åbner Møllegades Boghandel lige overfor kirken. Boghandlen vil fokusere på ny nordisk litteratur og sørge for at også de smalle bøger også kan tages ned fra hylden.

ARABISK CO2-FRI BY

Ingen CO2 og ingen biler. Sådan ser verdens grønneste by ud. Og i 2009 skulle den nye by ved navn Masdar City være parat til at åbne dørene for 50.000 nye indbyggere. Byen, der ligger i det arabiske emirat Abu Dhabi, bliver sund, men krævende. Beboerne kan cykle og gå. I tilfælde af dovenskab er der dog en letbane. Maden skal helst være selvdyrket og selvfølgelig økologisk. Vandet skal genbruges, og al energi kommer fra solcellepaneler, vindmøller eller genanvendelse af affald. Engelske Foster + Partners står bag.

>KBHkort

Visualisering: Tre d

RE-DESIGNET RUST

En af byens ældste og bedst kendte natklubber, Rust på Nørrebro, har været lukket siden 20. juni sidste år hvor en påsat brand hærgede garderoben og lavede omfattende røgskader. Rust vendte problemet til en mulighed og hyrede Kilo Design (se KBH nr. 18)

og Hartkorn Arkitekter til et totalt re-design af natklubben. Ikke blot genåbner de gamle lokaler nu i nye klæder – Rust åbner også en helt nye 1. sal hvor der skal være bar og ryggerum. Dørene slås op igen den 29. februar efter otte måneders lukning.

NØRREBRO

NATTELIV

SOL OM NATTEN

Om dagen samler de lys – om natten lyser de. De lysende brosten pynter på pladser og parker, og samtidig er de energivenlige. Det nye danske firma Outsider har modtaget Solprisens særpris for det smukke, miljøvenlige forslag der

bliver belønnet for at sammensætte teknologier indenfor solceller, lysende dioder, batterier og elektronik – og integrere det i et design der gør byrummet værd at opholde sig i. Hold øje med lysende brosten i fremtiden.

KØBENHAVN

GOD ENERGI

Foto: Ty Stange

ET GRAN FOR MEGET FOR GRANOLA

VESTERBRO

CAFÉLIV

Den lille kaffebar Granola på Værnedamsvej, som serverer sprød småkage til kaffen og milkshakes så Elvis må vrikke sig i graven, lukker. Baggårdscaféen, der har været omtalt i trendmagasinet Wallpaper og nærmest er taget ud af 50erne, er druknet i egen succes. Men der er håb forude. Ejeren Leif Thingtved arbejder på at overtage lokalerne fra "Kiwi & Mango" der sælger sydfrugter i butikken overfor. For der er behov for et sted hvor man kan få ordentlig kaffe fra klokken syv om morgenen.

■ STYRING I LUFTEN

Du behøver ikke længere fare vild i lufthavnen. DTU har opfundet et nyt sporingssystem, så du altid kan finde frem. Du modtager en RFID – Radio Frequency Identification – når du tjekker ind. Den kan spore dig overalt, når det er på tide at sætte kursen mod gaten modtager du en SMS der også forklarer dig hvor du skal gå hen.

■ SÅ ER DET NU, GENTLEMEN!

Liv Tyler og Helena Christensen elsker tøjet fra Gentlemens Affair der i lang tid har ledt efter den helt rigtige location i København. Nu er den der. Den 5. februar åbner mærket en ny butik i Pilestræde 42. Butikken er blevet til i samarbejde med arkitekt Lars Peter Hammel.

■ NY VINBAR PÅ VÆRNEDAMSVEJ

Lige i øjeblikket arbejdes der på at give vinbarerne Bibendum og Panzón en lillesøsterbar i april. Den kommer til at ligge på Værnedamsvej overfor Café Viggo – så er Bohémestemningen også kommet til grænselandet mellem Vesterbro og Frederiksberg.

■ NATIONALPARKER PÅ VEJ

Der er fire nye nationalparker på vej ved Mols Bjerge, Skjern Å, Vadehavet og Kongernes Nordsjælland. De nye parker efterfølger Narturparken Klithede i Thy som sidste sommer blev udpeget til at være Danmarks første nationalpark.

KUNSTEN FÅR STØRRE ARK

Arken - Museum for Moderne Kunst - er vokset og åbner nu dørene med ekstra 5.000 m² udstillingsrum. Det har taget 2½ år at bygge om, og nu fylder Arken dobbelt så meget som

før. Dermed bliver det et af Danmarks største museer. I de nye udstillingslokaler kan man i februar nyde en særudstilling der kaster mere lys over Skagensmalerne.

MENNESKER FLYTTER GRØNTORV

En ny bydel er på tegnebrættet på Grøntorvsgrunden i Valby. Tre internationale tegnestuer er valgt til at komme med deres bidrag, og processen bygger på åbenhed. Det er meningen at arkitekternes idéer løbende skal præsenteres og kombineres - og derefter vises frem for borgerne, for de skal også have indflydelse. Der skal bygges boligkvarterer og erhvervsarealer, og byggeriet kan gå i gang når grøntsagerne flytter i 2011.

EN GRÅ STÆR

Når Det Kongelige Teaters nye skuespilhus får betrådt sine skrå brædder den 16. februar, må Stærkassen lukke og slukke. Hvad der sker med den gamle scene fra 1931 vides ikke. Bygningen er fredet, men flere teaterkompagnier har søgt om at overtage stedet.

KBH ApS

Kronprinsessegade 24
1306 København K

telefon 33 32 88 95
mail info@kbhmagasin.dk
web www.kbhmagasin.dk

Annoncer

DG Media
telefon 70 27 11 55
web www.dgmedia.dk

CHEFREDAKTØR (ANSV.)
ADM. DIREKTØR
ART DIRECTOR
Anders Digaard
anders@kbhmagasin.dk

REDAKTØR
Gerd Laugesen
gerd@kbhmagasin.dk

AD Assistent

Janine Schmiedel

Redaktionspraktikant

Gitte Jørgensen

Skribenter

Lasse Korsemann Horne
Morten Lykkegaard
Henrik Jensen
Christine Christiansen

Fotografer

Ty Stange
Michael Tonsberg

Forside

Frank Hvam. Foto: Michael Tonsberg.

Tryk

Color Print A/S

Oplag

32.000

Distribution

KBH er gratis og kan findes på 260 caféer, i butikker, biografier m.v.

Udgivelsen er støttet af

Realdania

Abonnement

12 blade: 400 kroner
6 blade: 200 kroner
KBH udkommer 11 gange årligt
Klik ind på www.kbhmagasin.dk eller ring 38 16 80 39 (kl. 9-13).

Årets Magazin
MagAwards 2007

Generel Udmærkelse, særområder
MagAwards 2007

ISSN 1901-5038

Artikler eller illustrationer må ikke eftertrykkes uden skriftlig tilladelse fra KBH.

En eksplosiv
teaterleg om

liderlighed
og bananer

DITTE GRÅBØL
THOMAS CORNELIUSSEN
PERNILLE KOCH
& drag queen'en **RAMONA MACHO**

EDISON

19.01. – 16.02.2008 ma.-fr. kl. 20, lø. kl. 17 WWW.BETTYNAMSEN.DK
BILLETTER: 33 21 14 90 ma.-fr. kl. 14-18, lø. 14-16 / Billetnet 70 15 65 65

Om fristæder og dankortkapitalister

For en gruppe mennesker har drømmen om en fristad med fred og fællesskab levet i 37 år. Men drømmen kan være svær at leve ud når fællesmødets barske realiteter rammer behovet for at få taget en beslutning. Christianitterne har meget svært ved at finde ud af hvad de skal gøre med omverdenens stigende krav om at lukke fristaden op. For fristaden føles faktisk ikke så fri og åben for de mennesker der besøger den. Mange områder er forfaldne, der er store problemer med blandt andet rockerkriminalitet, og christianitterne har haft en tendens til at lukke af for omverdenen – det er ikke lige til at flytte ud på fristaden hvis man har lyst.

Da KBH var på besøg i januar og var nødt til at hive dankortet op for at betale for kaffen på Café Månefiskeren, lød svaret:

“Vi tager ikke imod Dankort.”

Bartenderen drejede hovedet og sagde til en medchristianit:

“Der er flest kapitalister.”

Da han så KBHs skuffede mine, lød dog et venligt “undskyld.”

Den lille ordveksling opsummerer meget godt situationen: Mange christianitter drømmer fortsat om en københavnsk enklave med kollektiv brugsret, men nogle gange kan det være svært at acceptere at der er en verden udenfor som har andre regler og andre ønsker for hvad denne del af hovedstaden skal være. Miljøet kan for den udefrakommende føles hårdt. Christianitterne siger selv at mange års pres udefra har været medvirkende til at gøre dem mindre gæstfrie.

Men Christiania har også bragt en masse godt. Ikke mindst er store områder omkring den gamle vold bebygget med huse der leger meget mere med arkitekturen end det meste af det byggeri vi har set skyde op andre steder i Christianias levetid. Det er inspirerende for dem der kommer ud og kigger på. Kan man også bo sådan?

Nu står christianitterne ved en skillevej. En fond har tilbudt at købe byggerettigheder på Christiania og være rådgiver på et storstilet projekt der skal gøre dele af fristaden til et laboratorium for eksperimenterende boligbyggeri. Ambitionen er at området både herhjemme og i udlandet skal inspirere til at lege mere med boligformer. Siger christianitterne nej til tilbudet, opstår et tomrum der kan betyde at Christiania ender med at blive fuldstændig normaliseret. Og det vil være en skam når København nu har et område der med lidt mere styring kan blive en velfungerende, alternativ by i byen. Siger christianitterne ja tak, er vejen banet fremad, men et ja vil også betyde at ‘almindelige’ mennesker skal have mulighed for at flytte ind i de nye, eksperimenterende boliger. I månedens store artikel tager vi en tur på staden for finde ud af hvad der sker. AO

FEBRUAR 2008

Månedens spørgsmål lød

Hvad mener du der bør ske med rygeforbudet?

Det burde afskaffes

24%

Det bør forblive som det er nu

28%

Det burde udvides til alle caféer, også dem under 40 kvm.

48%

Endeligt resultat opgjort 21. januar 2008
I alt 199 afgivne stemmer.

Fortsat hård kamp mellem rygere og ikke-rygere

Rygning deler vandene som få andre ting. For rygeren hører cigarettens uløseligt sammen med en kop kaffe eller en kold øl, men ikke-rygerne har siden rygeforbudet trådte i kraft den 15. august sendt de fleste rygere på retur. Kun få caféer i byen er under 40 kvm og kan derfor lade sine gæster ryge videre. Hvad er næste skridt? Fungerer det, eller skal forbudet være mere drastisk. KBHs læsere er splittede. Knap halvdelen, 48%, er nådesløse og vil have totalforbud overalt, men et lille flertal på 52% vil enten afskaffe forbudet igen eller holde status quo, så det som nu er muligt at ryge på nogle få udvalgte steder. Og det er nok den løsning der vil betyde færrest muligt utilfredse. Ikke-rygerne vil have klar luft i langt det meste af byen, mens de 52% stadig vil kunne finde enkelte steder hvor de kan tænde op.

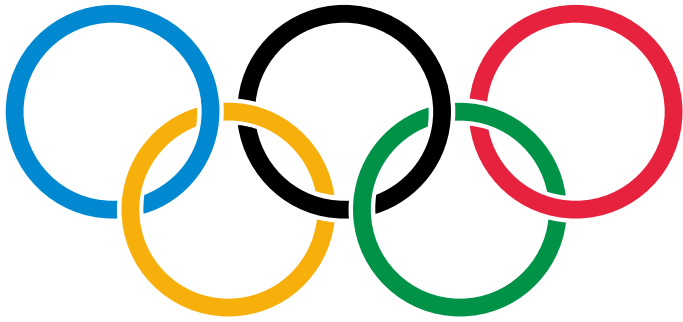
NYT SPØRGSMÅL

Hvad mener du der bør ske med Christiania?

- A** Det skal normaliseres og fungere på samme vilkår som resten af byen.
- B** Det skal blive til et område for eksperimenterende boligbyggeri og delvist normaliseres.
- C** Det skal have lov at køre videre helt som i dag.
- D** Noget helt fjerde.

Stem på www.kbhmagasinet.dk

2450 KØBENHAVN SV=OL COPENHAGEN 2024

Valby Idrætspark er nedslidt, og vi snakker alligevel om at afholde OL. Hvorfor ikke bare gå i gang?

Månedens idé af Anders Rudolph Hansen

Valby Idrætspark fremstår nedslidt og trænger til en fornyelse. Jeg foreslår at vi går i gang med at planlægge Den Olympiske By og Det Olympiske Stadion på dette område. Det Olympiske Stadion skal sammen med Den Olympiske By danne centrum for et forhåbentligt kommende OL i København.

Det Olympiske Stadion kan senere benyttes til et nationalstadion. Desuden skal Den Olympiske By rumme boliger til – i første omgang – de sportsudøvende. Senere kan boligerne, udlejes/sælges til nuværende og kommende borgere i Københavns Kommune. Kalveboderne, som ikke ligger langt fra Valby Idrætspark, kan omdannes til Det Olympisk Rostadion med plads til ro-, kano og kajakdisciplinerne. Denne idé vil ikke bare omdanne det sydvestlige København til en endnu mere attraktiv bydel, men også sætte hele København og Danmark på verdenskortet.

FOSTER PÅ INDUSTRIENS HUS

Fosters Tivolitårn kan bare flyttes lidt. Så bliver alle glade.

af Morten Alsinger

Flyt Fosters Tivolitårn 100 meter til højre. Byg det oven på Industriens Hus eller riv Industriens Hus ned og flyt det til Ørestaden... en kombination der bevarer det bette anakronistiske slot og åbner en mulighed for at introducere Fosters tårn igen.

KBH sender to billetter til Empire Bio til månedens bedste, sjoveste, vildeste eller mest underlige idé.

EMPIRE BIO

KBHs navne

Vandkunsten

Fra hor og vandmøller til sandwich og burger.

Den lille gade med det poetiske navn Vandkunsten er egentlig et lille torv. Præcis hvor navnet kommet fra fortæller sig i historiens tåger, men man kan se i annalerne at torvet allerede i 1547 havde navnet Waterkonstenn. Dengang løb en lille å, Mølledammen, langs Løngangsstræde, og man mener at der på pladsen har stået en vandmølle som løftede vandet og pumpede det videre over til Københavns Slot på Slotsholmen. Har møllen løftet vandet så smukt at man døbte torvet Vandkunsten? Måske.

Pladsens mest kendte beboer var én af byens mest berygtede i anden halvdel af 1700-tallet. Støvlet-Cathrine, hed hun, og hun var en værre pige:

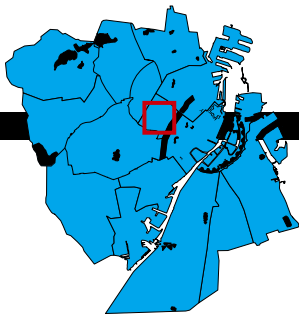
“En hore på 30 år som havde været tilfals for alle, ikke var køn, men velbygget, raffineret, dristig og uinteresseret,” som det hed. Og hvorfor var hun interessant? Jo, ingen ringere end Kong Christian 7. faldt for Støvlet-Cathrine og havde en hed affære med hende da hun var 22, i 1767. Kongen havde efter sigende særlige tilbøjeligheder, og da Cathrine var med på den værste, ville hans glæde ingen ende tage, og hun havde i en periode rent faktisk indflydelse på kongens beslutninger..

Forholdet varede kun i nogle måneder, men Støvlet-Cathrine fortsatte med at hore på Vandkunsten indtil hun døde i 1805.

I dag er Vandkunsten en lidt overset perle. Midt på den står en lille brønd fra 1910 og risler foran Sørensen Værtshus der serverer øl i solen i sommerhalvåret. I pladsens hjørne, lige ved Magsstræde, ligger Vandkunsten Sandwich, en af byens allerbedste sandwichbarer der er godt fyldt op hver dag ved frokosttid. Og studerende med hang til amerikansk mad vil kende Restaurant Chili der i årevis har serveret hjemmelavede burgere og giver rabat til folk med studiekort.

Anders Ojgaard

BILJAGT PÅ NØRREBRO

Nørrebro er Københavns eneste bydel med flere cyklister end biler, og dén udvikling skal fortsætte, mener Københavns Kommune. Jagten på Nørrebrogades biler er begyndt.

Kommunen barsler med en plan for Nørrebros ryggrad: Den vil have bedre byliv, flere cyklister og hurtigere busser på Nørrebrogade der ligesom mange andre af byens større gader lider under fortove der er alt for smalle til de mange mennesker på udvig efter kebab, kaffe eller køkkenudstyr. Men bedre plads til bløde trafikanter og bus-

ser betyder mindre plads til andre:

“Trafikken er meget styrende for hvad der kan ske på Nørrebrogade,” forklarer Henrik Mathiesen, som er projektleder for kommunens kommende helhedsplan for Nørrebrogade.

I samme åndedrag fortæller han at der kun er én løsning: den gennemkørende biltrafik skal begrænses. Men om Nørrebrogade får en busluse ved Fælledvej, ensretning for biler eller en fælles bus- og cykelgade er det endnu for tidligt at gisne om.

“Indtil videre taler vi om løsningsmodeller der på ingen måde er færdigudviklede,” fortæller Henrik Mathiesen.

TRAFIKPROP ELLER STRØG

På trods af kommende begrænsninger af biltrafikken, ender Nørrebrogade ikke som én stor cykelsti i fremtiden, forsikrer Københavns Teknik- og Miljøborgmester, Klaus Bondam:

“Størstedelen af trafikken på Nørrebrogade er lokal. Når der bliver sagt at jeg vil sætte en prop i byen med en bilfri gade, så er det en sandhed med modifikationer. Men det er ikke nogen hemmelighed at vi har et meget bredt politisk flertal i Københavns Kommune som arbejder for trængselsafgifter. Det er et spørgsmål om hvilken by vi vil have? Én hvor det hele sidder fast i trængsel, støj- luftforurening? Eller vil vi have en by med attraktive byrum og ren luft?”

Butikkerne på Nørrebro frygter dog at ingen biler betyder ingen kunder, og Klaus Bondams retoriske spørgsmål preller af på

formanden for Nørrebro Handelsforening, Johnny Beyer.

“Jeg synes, det er et fuldstændig vanvittigt forslag Bondam har fyret af sted som prøveballon. Forslaget betyder at man vil lukke alle forretninger på Nørrebrogade. Konsekvensen af det politikerne siger, er at de flytter alle Nørrebros butikker ud i nogle centre på Fælleden eller på marken i Brøndby, og det vil give meget mere biltrafik. Det er indiskutabelt.”

HOLD OVERLÆBEN STIV

Professor Jens Rørbech ved Center for Trafik og Transport deler ikke Johnny Beyers dystre fremtidsscenarie:

“Det sagde butikkerne på Strøget også i sin tid. Men det er da gået meget godt for dem derinde. Hvis der skulle være plads til alle de biler der havde lyst til at køre rundt i København, var der slet ikke noget tilbage af byen. Man må holde overlæben stiv og sige at ‘vi ønsker en by hvor trivlsen er bedre.’ Og Nørrebrogade kunne blive en enestående dejlig gade hvis bare man kunne komme af med nogle af de gennemkørende biler.”

Senere på året vil Teknik- og Miljøforvaltningen præsentere nogle endelige forslag til begrænsning af biltrafikken på Nørrebro. Derefter vil kommunen tage endelig stilling.

“Når vi har gjort os nogle erfaringer i denne proces, er jeg sikker på vi kan komme i gang med de øvrige brogader inden for de næste to-tre år,” slutter Klaus Bondam forventningsfuldt. «

BILFRIEFAKTA

- Anlægsom for trafikbegrænset Nørrebrogade vurderes til 30 millioner kroner.
- Start i 2009.
- Trafikbegrænsningen gælder den gennemkørende trafik der udgør ca. 20% af den samlede biltrafik på Nørrebrogade.
- Nørrebrogade er den eneste af de københavnske brogader der har en overvægt at cykler i forhold til biler. Der ruller dagligt 32.000 cyklister over Dronning Louises Bro mod 17.000 biler og 26.500 buspassagerer.
- Enkelte af kommunens forslag arbejder med at etablere offentlige pladser langs Nørrebrogade fx ved Runddelen.
- I fremtiden skal også Amagerbrogade, Vesterbrogade og Østerbrogade trafikreguleres.

DIN NYE VEN

Sankt Peders Stræde 34
Kbh K

STEDET

Berliner-ånd i en pinnochiokugle

Venner er til for at hjælpe hinanden

Af Lasse Korsemann Horne • foto Ty Stange

Jo, altså, man må gerne komme og hænge ud uden at købe noget," fortæller Rasmus Nybo foran en spruttende espressomaskine.

"No problem. Det skal gerne blive ens anden dagligstue," råber han over skulderen, mens han balancerer ølkasser over dørtrinnet.

Din Nye Ven åbnede 30. november, og Rasmus har allerede rygende travlt, for hans tre kvindelige kompagnoner læser til eksamen på universitetet.

"Vi vil gerne lave det her til en kulturel base for Din Nye Vens venner. Pointen er at København længe har manglet et sted hvor kreative mennesker kan

mødes for at lave kunst og nye arrangementer," når Rasmus at fortælle inden han hopper om bag baren for at brygge øko-kaffe til en flok tøsere der holder shoppingpause.

"Planen er at holde livekoncerter en gang om ugen med musik fra den alternative scene. Vi rydder lokalet og bygger en lille scene med plads til 80-100 mennesker. Og som noget nyt i København arrangerer vi ugentlige bordfodboldturneringer," siger Rasmus i et skægget grin og skummer mælk til stedets 'milchkafee' der i bedste Berliner-stil serveres i store, hvide kaffeskåle.

"Din nye ven er nu ikke så meget Berlin som man gør det til," mener Rasmus.

Et blik rundt i lokalet afslører dog en stærk kærlighed til Københavns storesøster: knaldrøde campingborde, gamle jern-klapstole og store, kulørte lamper står stilfuldt på et rå betongulv. På bardisken står et stort syltetøjsglas med pinocchiokugler der er pakket ind i papirstrimler. På hver strimmel har gæsterne nedfældet en vittighed eller nogle bevingede ord. Er man med på legen, skriver man fluks nogle fyndige ord og smider dem ned i glasset. Det er Berliner-stemning i en pinnochiokugle.

Der skal bygges boliger som tiltrækker folk der har lyst til at deltage i Christiania som samfund. Vi vil gerne have unge til staden der bidrager med resurser. Samtidig skal man tage sig af de christianitter der bliver ældre.

EKSPERIMENTET CHRISTIANIA

Af Gerd Laugesen • foto Ty Stange

I august 2007 underskrev Christiania en aftale med regeringen. Den indeholder en plan for hvordan **Christiania kan være sig selv** inden for **samfundets normale love** og regler. Efter flere års byggestop er der måske **eksperimenterende boliger** på tegnebrættet. KBH forsøger at finde ud af hvad der egentlig sker.

"Fjern din egen lort," står der på en lap papir. Den er spiddet med en pølsepind og sat i en hundelort som ligger i en gammel kaserne-opgang.

De unge hippier brød i 1971 plankeværket ned til Bådsmandsstrædes Kaserne og døbte den Fredens Ark.

I opgangen hænger en malet snegl, stor og stolt med sit hus på ryggen. Vi er på Christiania. Udenfor på Prinsessegade fræser bilerne forbi. Der er forskel på hastigheder, men selvom christianitterne foretrækker at gå i deres eget tempo, betyder det ikke at de ønsker at stå stille. Det har de gjort siden 2003 hvor det har været forbudt at bygge noget som helst. Hverken regeringen eller staden har måtte slå søm i et bræt. Men nu kan vi måske komme videre. I august 2007 underskrev Christiania i hvert fald en aftale med Slots – og Ejendomsstyrelsen.

Ifølge aftalen skal man i fællesskab finde en løsning, så Christiania kan lovliggøres men samtidig bevarer sin sjæl.

Løsningen er blandt andet Realdania. Den store fond har for et trecifret millionbeløb tilbudt at købe byggeretten til ca. 20.000 kvadratmeter boliger af staten.

"Vi gik ind i Christiania, fordi vi ønskede at bygge- og boligeksperimentet skulle overleve. Der er brug for det krøllede og anderledes. Hvis vi ikke gik ind, ville aftalen mellem staten og Christiania måske slet ikke have været der som mulighed, og risikoen for at Christiania

ville forsvinde som eksperiment ville være større," siger Realdanias direktør, Hans Peter Svendler.

Han understreger at Realdania blot vil have en rådgivende funktion.

Det er idéen at de mange penge skal skydes i en fond der formentlig kommer til at hedde BoligLaboratoriet, og som består af "nitterne", som de kalder sig selv, og rådgivere der er udpeget af Realdania. Sammen skal de finde ud af hvordan der skal bygges, og Svendler har en vision:

"Der skal bygges boliger som tiltrækker folk der har lyst til at deltage i Christiania som samfund. Vi vil gerne have unge til staden der bidrager med resurser. Samtidig skal man tage sig af de christianitter, der bliver ældre. Der bør laves ældreboliger. Så kan der flytte unge mennesker ind i selvbyggerhusene," siger Svendler.

Christianitterne er ved at lave deres egen lokalplan over hvor boligerne skal bygges. Måske på Prærien der ligger overfor Loppen. Også Røde Sols Plads foran Grå Hal er på skitseblokken.

Lokalplanen skal afleveres til Københavns Kommune den 15. februar. Hvis Københavns Kommune godkender planen, kan christianitterne arbejde videre med hvordan bygningerne skal se ud. Den 1. juli skal de sige ja – eller nej – til tilbuddet fra Realdania. Hvis de siger ja, går man i gang med byggeplanerne, men så siger nitterne også ja til at opgive alle de retssager som de har anlagt mod staten. »

DIALOG MELLEM BOLIGER

Arkitekten Carsten Hoff var i Realdanias tanker da de valgte at skyde penge i Christiania. Fonden brugte de idéer til eksperimenterende boligbyggeri som han havde tegnet sammen med billedkunstneren Susanne Ussing.

”Vi havde arbejdet med en række projekter der handlede om at konstruere bygninger bestående af betondæk understøttet af søjler som hver beboer selv kunne indrette sit eget byggeri på. Sammenstødet mellem de for-

skellige udformninger kan blive interessant. Filosofien er at give mulighed for individuel udfoldelse inden for rammer der tager hensyn til fællesskabet,” forklarer Carsten Hoff der har deltaget i en række interne Christiania-workshops. Han kunne ikke drømme om at hive noget ned over hovedet på nitterne.

”Jeg synes man skal undgå at bygge stort og samlet. Man skal finde lommer hvor man kan indpasse mindre enklaver af boliger. Det vil styrke integrationen af nye beboere,” siger Hoff.

Han har også arbejdet med rækkehuse hvor siderne er træelementvægge man selv kan fylde ud. Beboerne kan for eksempel selv bestemme hvor højt der skal være til loftet. Den slags huse kalder Hoff for DialogByg. De kunne også være en mulighed på Christiania.

VARM KARTOFFEL

Vi går ud ad Refshalevej og videre ind i skoven hvor man må tænde lommelygte for at finde vej forbi mosen og det lille hus med den stor-

Skid hul i det byggestop og kom i gang. Vi er blevet for autoritetstro, og det er fuldstændig imod den anarkistiske ånd.

NYT CHRISTIANIA

FOR AT LOVLIGGØRE CHRISTIANIA må den indre struktur ændres. Det betyder blandt andet at den kollektive brugsret skal ophæves. Derfor er der dannet fonde som både består af Christianitter men også udefrakommende. På den måde forsøges det at gøre begge dele – at normalisere og stadig bevare. Der dannes følgende:

BOLIGLABORATORIET

Fonden dannes for Realdanias penge. Der skal bygges eksperimenterende boliger i dialog med christianitter og rådgivere udefra.

CHRISTIANIA FONDEN

Christiania Fonden lejer alle bygninger som skal bruges til kultur, erhverv og sociale formål af staten. Fonden skal samle stadens infrastruktur. Den skal vedligeholde bygningerne og drive virksomhederne. Idéen er blandt andet de materialer der skal bruges til det kommende byggeri skal købes i Den Grønne Hal på Christiania – og de mennesker der kommer til at arbejde med byggerierne skal spise på Spiseloppen. På den måde kommer der penge ind til Christiania. Det er vigtigt eftersom Christiania skal betale cirka fem mio. kr. for leje af erhvervsboliger til staten inden for de næste fire år.

CHRISTIANIAS ALMENE BOLIGSELSKAB

KAB – Københavns Almene Boligselskab er i øjeblikket rådgivere. Man skal finde ud af hvordan man sørger for at Christiania bliver en del af den normale boligmarked i København. Som det er nu, betaler christianitterne husleje til sig selv – et såkaldt Christianiakontingent. De betaler det samme om de bor i en skurvogn eller på 100 kvadratmeter. Huslejen er lige steget fra 1.400 til 1.800 kr. på grund af ejendomsskatten der skal betales til staten. I aftalen mellem staten og Christiania er planen at den almene boligorganisation skal overtage omkring halvdelen af de statsejede kaserner mm. Det almene boligselskab skal stiftes i Christianiaregi og kommer til at hedde CAB, Christianias Almene Boligselskab. Selskabet skal dog have en udefrakommende professionel administrator. Der vil komme ventelister og forskel i husleje. Det vil nok blive dyrere at bo på staden i fremtiden, men i øjeblikket arbejdes der på at de svage ikke ryger ud af staden.

blomstrede graffiti. Lidt længere fremme bor 28-årige Nina Willumsen i et hus der hedder "Den varme kartoffel". Der har været mange meninger om hvorfor det er en varm kartoffel, men i hvert fald har den været svær at holde på.

Kartofflen er et træhus med trekantede vinduer. Der er ikke særlig varmt, men Nina Willumsen kan godt lide at være tæt på naturen. Huset er i fare for at blive revet ned hvis Slots- og Ejendomsstyrelsen gennemfører deres plan om at rydde op på voldene, men Nina Willumsen fortæller at der kan nå at ske mange ændringer.

Der står en sød kartoffel i en potte sammen med en rød struds. En flaske sprut varmer sig i en gummistøvle.

På væggen hænger en luftballon. Sådan én kunne Nina godt tænke sig at være kaptajn på, og hun synes det kunne være sjovt at have flyvende boliger.

"Jeg er tilhænger af husbåde. Jeg har også set et forslag hvor skurvogne er stablet oven på hinanden. Det var sgu' da meget lækkert. Jeg kunne også tænke mig flydehuse og flydehaver som bare flyder rundt, og måske et hus

» Anton Ryslinge kan godt lide idéen om at man enten skal arbejde eller bolle sig ind på Christiania.

der er en kommode," siger Nina Willumsen.

Hun mener det største problem er at regeringens planer går for stærkt. Det handler for meget om penge.

"Grunden til at husene herude er blevet så lækre, er at på Christiania foregår det hele lidt langsomt, og vi er nogle fantastiske klunsere," siger Nina Willumsen.

Hun forstår ikke hvorfor man ikke bare bygger.

"Skid hul i det byggestop og kom i gang. Vi »

» Nina Willumsen er ved at stable et loppecirkus på benene.

SKURVOGN FORBI

Kim Larsen, der har boet i en skurvogn ude på Christiania, har fået en idé. Han synes der skal fokuseres på de hjemløse på Christiania. Derfor er han gået til hjemløsebladet Hus Forbi, og har spurgt dem om de kan hjælpe med at lave et nyt blad der hedder Skurvogns Forbi. Det skal sælges i Christianiaområdet, og pengene fra salget skal gå til stadens hjemløse.

er blevet for autoritetstro, og det er fuldstændig imod den anarkistiske ånd,” siger Nina Willumsen.

Hun har svært ved at følge med i hvad der sker. I øjeblikket handler fællesmøderne kun om byggeplaner og paragraffer. Det er en energitv.

”Møderne burde handle om mere væsentlige

ting – eksempelvis hvad vi gør ved hashhandel og vold,” mener Willumsen der også synes at fokus skal flyttes til de kulturelle arrangementer som også kendetegner Christiania. Hun er ved at importere amerikanske lopper til Danmark. Hun vil lave et loppercirkus hvor lopperne spiller amerikansk fodbold. Det kan de nemlig lære på en uge. Så dør de efter en måned, og der skal andre lopper i træning.

”Det er dumme dyr,” smiler hun.

Men Nina Willumsen holder af dyr. I hendes Christianiacykel ligger en død svane.

Der er problemer med vandgennemstrømningen i søen, måske er der tungmetaller fra militærrets tid, og desuden har der været kloakudslip. Jorden er også giftig, og Slots – og Ejendomsstyrelsen er ved at få undersøgt hvor galt det står til.

”Christianitterne arbejder på at holde søen ren, men det er ret svært at finde ud af hvem der har ansvaret for hvad. Nogle siger at det

er kommunens ansvar, men kan man overhovedet eje noget i denne her verden?” spørger Willumsen.

FÆLLESSKAB MED ”FÆLLES RUM”

Anton Ryslinge er arkitekt og til dels opvokset på Christiania. Nu arbejder han med byrum og byliv hos Gehl Architects som beskæftiger sig med livet imellem husene. Det er ikke nok at bygge boliger, der skal også være liv imellem dem. Vi går forbi nogle olietønder i brand. Unge mænd med sorte oppustede jakker varmer fingre over flammerne. Den her gade hed engang Pusherstreet. Men nu hvor gaden er ryddet og hashen er spredt over København, hedder den ”Gaden uden navn” og ”Jagtvej 69”.

Vi går forbi Operaen hvor der spilles jazz. En dame med barnevogn roder i en skraldespand. Vognen er hendes hjem.

”Problemet med Christiania er ikke selvbyggede huse i den lille skala, det er nitterne gode til. De er knap så gode til de store pladser,” forklarer Ryslinge.

Han kunne godt tænke sig at gøre plads og skabe byrum der er mere anvendelige, eksempelvis på den gamle ridebane foran Grå Hal.

Men der skal selvfølgelig ikke laves små fine kobberspringvand.

Fremtiden er svær at spå om, men KBH fik spåmanden Grev Lyhne til at se på et Google Earth kort over Christiania. I nutiden ser han en pistol og en hammer, men fremtiden er lovende. Christiania vil overleve. Dog forudser Grev Lyhne en halvering. Fristaden vil blive mere strømlinet og tynd, men også stærk.

”Bare fordi der er byggestop, betyder det vel ikke at man ikke må gøre noget ved de offentlige rum. Et sted der er så fællesskabsbaseret som Christiania har brug for gode fælles byrum,” siger Ryslinge.

”Men der skal selvfølgelig ikke laves små fine kobberspringvand.”

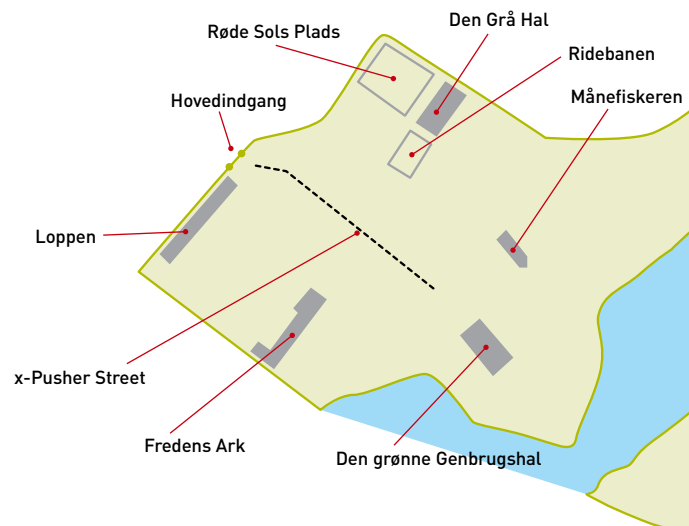
”Misrøgt af fællesrummet er et symbol på mangel på fællesskab. Hvor er de gode fælles byrum – ikke dér vel?” spørger Ryslinge og peger på den plads der ligger for enden af Gaden uden navn, nu pyntet af en stol der er knækket, et par brændende affaldstønder og en pæl der er stukket ned i et utændt kæmpebål hvorpå der står ’Ytringsfrihed’.

”Her kunne man godt gøre noget. Det behøver ikke ligne Amagertorv,” siger Ryslinge.

Han mener det er vigtigt at nitterne kommer med deres egne bud på hvad der er smukt. Samtidig mener han at Christiania er vores alle sammens åndehul.

”Livet dannes omkring steder som Christiania, det er en legestue for alle,” siger Ryslinge og fortæller om voldanlæggene.

”Hvis man vil have et helt færdigbarberet terræn, kan man tage ud omkring den Lille Havfrue, men her er der vildskab og en helt anden stemning. Man kan se stjerner fordi der ikke er lys i gaderne om natten, og der er »

» Christiania består groft sagt af to dele. De gamle kasernebygninger i det sydvestlige hjørne bruges i dag til beboelse og af de kulturinstitutioner vi kender fra Christiania: fx Loppen, Den Grå Hal og Operaen. Langs Københavns gamle voldanlæg består Christiania primært af selvbyggerhuse.

Jeg kæmper ikke for Christiania som det er nu. Jeg kæmper for et Christiania som det eksperimentarium og fuldstændig fantastiske virkerum det kan blive i et fremtidigt København.

natur og de her individuelle bygninger som ikke er lavet af arkitekter der har fundet den samme inspiration i de samme magasiner. Husene er bygget af christianitterne selv som over tid har fundet frem til deres eget selvstændige udtryk,” forklarer Ryslinge.

Han påpeger at stemningen er trykket på grund af pres fra regering og politi.

Folk er splittede, og det er vigtigt at sammenholdet kommer tilbage.

Det handler også om hvem der kommer til at bo i staden, og der synes Ryslinge ikke nød-

LOVEN

I juni 2004 blev ændring af Christianialoven vedtaget. Der skal være plads til at leve på en anden måde men inden for lovgivningens almindelige rammer. Der er blevet lagt vægt på at udviklingen indebærer følgende:

- Ansvarlighed i forhold til gældende lovgivning.
- At der skal ske en beskyttelse og genopretning af de historiske volde.
- At bygninger skal renoveres og vedligeholdes.
- At beboerne skal betale husleje efter almindeligt gældende principper.
- At der skal være et åbent og gennemskueligt system for anvendelse af boliger.
- At løsningen generelt gør det muligt for de nuværende beboere at blive boende.
- At der skal sikres rammer for boligtilbud til de svage grupper på området.
- At fælles anlæg og fælles faciliteter for beboerne kan forvaltes i fællesskab mellem beboerne i en demokratisk og ansvarlig struktur.
- At de sociale og kulturelle aktiviteter kan videreføres.

OK BABY

På øverste etage i Fredens Ark sidder Laurie Grundt omringet af billeder.

“Jeg flyttede herud fra Vesterbro fordi jeg ikke have nogle penge,” siger han.

Laurie Grundt er stadens ældste christianit. Han 85 år og maler. Desuden er han erklæret anarkist, faktisk er han trotskist. Derfor nægter han at følge regeringens planer.

“Staten er bare en forretning. Det drejer sig om penge, penge, penge,” siger christianitten.

Laurie Grundt har lavet et billede med påklistede pengesedler. For Karen Blixen og Carl Nielsen er trykt på det dyre papir.

“Nu bruger de også kunstnere til vores penge. De misbruger dem,” siger Grundt.

Han elsker kvinder og maler dem engang imellem med vinduer og døre i kroppen. Årsagen er at han mener mennesker skal bo humant. Laurie Grundt trykker sin mening til christianitterne i den lokale nit-sprøjte: Ugespejlet. Han har blandt andet skrevet:

Regering og Folketing er helt normale politikere også Socialdemokrater og den vanlige opposition, mens SF og Enhedslisten vil bevare Christiania. Jylland har Århus, og lader København blive New York. Business before pleasure OK Baby.

vendigvis at almindelige boliglister vil være en god idé.

“Så risikerer man at få folk ind i fællesskabet som ikke bidrager. Derfor kan jeg godt lide idéen som det hidtil har været på Christiania: at man enten kan arbejde sig ind eller bolle sig ind,” siger Ryslinge der mener det er vigtigt at bevare den anderledeshed der er på Christiania.

Samtidig skal der nyt liv til. Resten af København skal bruge staden. Måske ville det være en god idé at lave en svømmehal eller et vandrehjem. Der skal være mere erhverv. Og der skal bygges nogle flere fantasifulde selvbyggerhuse.

TIDEN ER DEN VÆRSTE FJENDE

Christianias advokat Knud Foldschack mener tiden er den værste fjende.

“Christianitterne har levet 36 år som mod-

standere af enhver lovgivning, og nu skal vi på meget kort tid overbevise dem om at de skal leve med sådan en. Det er svært. Man kan ikke længere bare sige: ‘Vi er anarkister, vi er sgu’ ligeglade,’” siger Foldschack der mener at der ikke er andet alternativ for christianitterne end at sige ja den 1. juli:

“Christianitterne er ikke længere undtaget fra lovgivningen. Førhen havde Christianitterne et virkefelt. De har kunnet bygge hvad de ville inden for rammerne. De kunne male deres dør grøn, bygge altan, men nu har der været byggestop i fem år. Man kan ikke være anarkist hvis man ikke kan udvikle og skabe. Virkeligheden er at man fra statens side har pacificeret christianitterne. Staten siger: Vi lader bare være med at give jer de muligheder som gør at I kan være anarkister. Så øger vi politiindsatsen og lægger pres på. Det er Statens plan B at pacificere. Plan A er at gen-»

Hvad sker der på
Krøyers Plads?

Er Ørestad Syd bare
en western kulisse?

Kommer der flere
havnebade?

COPENHAGEN X

Copenhagen X er en åben by- boligudstilling (2002-2012) skabt af partnerskabet Realdania, Frederiksberg Kommune og Københavns Kommune i samarbejde med Dansk Arkitektur Center

HVAD UNDRER DU DIG OVER?

Agent X svarer på dine spørgsmål om hovedstadens arkitektur og fysiske forandring.

Se mere på www.copenhagenx.dk

» BOase var et af de forslag som Realdania præsenterede da de meldte sig på banen og foreslog Christiania lavet om til et laboratorium for eksperimenterende boligbyggeri.

nemføre den sag vi har i forhandling,” siger han.

Ifølge Foldschack er det altafgørende at sige til christianitterne at de befinder sig i en krisesituation hvor de bliver nødt til at handle, men også samarbejde med lovgivningen.

”Jeg kæmper ikke for et Christiania som det ser ud nu. Jeg kæmper for et Christiania som det eksperimentarium og fuldstændig fantastiske virkerum det kan blive i et fremtidigt København,” siger Foldschack.

Realdanias tilbud om støtte kan være en redning. For hvis der ikke kommer nyt liv, nye bygninger og nye mennesker til staden, visner den alligevel under alle omstændigheder, mener Foldschack.

”Det er jo et faktum at de penge Realdania har bevilget vil gøre at man kan få det anderledes end hvad regeringen ellers har forestillet sig. Hvis de siger nej, har vi ikke de 180 mio. kroner der skal til for at købe byggeretighederne, så christianitterne får mulighed for medbestemmelse over deres egen bydel,” siger advokaten og fortsætter:

”Måske vinder vi så de 723 individuelle retssager og den kollektive retssag den 1. oktober. Men selv om vi finder ud af at christianitterne har vundet hævnd på området – eller har krav på en lang opsigelse, vil jeg ikke anse dét som nogen lykkelig situation. Som jeg har sagt: ’Hvad vil I med en ret til at være der hvis ikke I samtidig får de rammer og de muligheder der skal til?’ Hvis vi vinder en retssag, står der jo ikke noget sted at der skal sikres et huslejetilskud på 10 mio. kr. til christianitterne for at fastholde lav husleje, eller at der skal gives et statslån til renovering af bygningerne. Man ved heller ikke hvem der så opkøber grunden.

» Et af arkitekt Carsten Hoffs forslag er at bygge betondæk som beboerne selv kan bygge videre på.

Alle de ting er forhandlet på plads hvis vi siger ja til denne her aftale,” siger Foldschack.

KOGE SUPPE

”De 26.000 kvadratmeter vil svare til en bygning der er ti meter bred, fem etager høj, har et loft på tusind kvadratmeter og er en halv kilometer lang,” siger Ole Lykke.

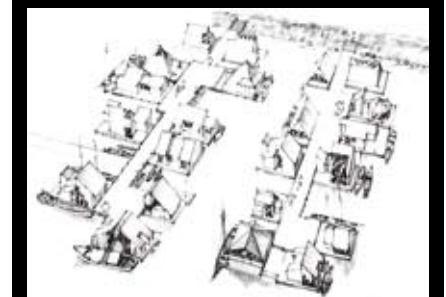
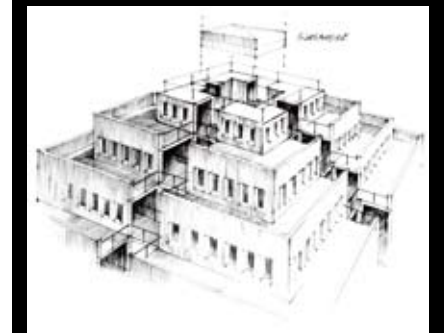
Han sidder i Christianias undersøgelsesgruppe som skal finde ud af om de nye idéer for Christiania kan føres ud i livet. Præcis hvor mange kvadratmeter boligbyggeri det drejer sig om varierer afhængigt af hvem man taler med.

Og det er næsten ikke til at se Christiania for bare papirer. Der har i de seneste år været så mange undersøgelser og forslag fra regering og involverede parter at det næsten er umuligt at hitte rede i. Og Ole Lykke er træt af at kæmpe, men også træt af at der ikke sker noget konkret. Problemet er bare, at det er umuligt at spå om fremtiden. For præcis hvad bliver der egentlig bygget helt konkret hvis christianitterne siger ja den 1. juli? Ingen ved det med sikkerhed. Det er næsten som at trække i en tombola, og nitterne ved ikke om de vinder den store bamse.

Det ved ingen. Der holdes fællesmøde om fremtiden på Fabrikken. 25-årige Michaela Nielsen er ny på staden og vil gerne have flere unge mennesker til.

”Jeg kunne godt tænke mig at man laver et dansestudie – at der var værksteder hvor man kunne udfolde sig. Christiania er lukket om sig selv – jeg drømmer om en åben fristad,” siger hun.

Michaela Nielsen vil lave en studiegruppe hvor de mange rapporter om Christiania bliver undersøgt. Hun vil forstå hvad der foregår.

» Christiania har også idéer til de fremtidige huse på staden. I 2004 udgav de bogen ”Christiania Arkitektur- idéer til fremtidigt byggeri”. Deres visioner er tegnet af maleren og christianitten Rene Jalford.

Lige nu er det svært at gennemskue.

Lige før suppen kommer tre studerende fra arkitektskolen på banen. De er blevet inviteret af Christiania til at komme med deres forslag. Deres studieleder Tage Lyneborg sidder i habitjakke i hjørnet. Han gider heller ikke mere snak og papir.

”Vi skal ikke sidde her og ævle. Vi har et semester til at lave noget konkret og arbejde med stedets ånd og følsomhed,” forklarer han.

I et hjørne sover en brun labrador sin skønhedssøvn. Den er ligeglad med hvorvidt Grå Hal er svær at varme op eller ej. «

PRIS:
55 kr.
+ gebyr

Kødbyen

COPENHAGEN X PÅ STEDET

Den hvide Kødby skal være byens kreative frizone. Flere kunstnere, designere, fotografer og filmfolk er allerede flyttet ind side om side med områdets slagtere. Hør om visioner og planer for Kødbyen og få med egne øjne indblik i områdets udvikling.

Mød bl.a. galleriejer Bo Bjerggaard, Grethe Skov fra Københavns Kommune og Kristina Adsersen fra tegnestuen Mutopia.

Tid: Torsdag den 21. februar kl. 17-19

Mødested: Galleri Bo Bjerggaard
Flæsketorvet 85A, Kbh V

KØDBYEN

PÅ STEDET er en række arrangementer, hvor du kommer helt tæt på hovedstadens nye arkitektur og byområder og møder bygherrer, arkitekter og andre bag projekterne.

Foto: kontrast.dk

CO
PEN
HAG
EN X

Copenhagen X er en åben by- boligudstilling (2002-2012) skabt af partnerskabet Realdania, Frederiksberg Kommune og Københavns Kommune i samarbejde med Dansk Arkitektur Center.

www.billetnet.dk
70 15 65 65
POSTHUSET

Billetter købes via Billetnet

Denimromance

Italien mødte Tyskland da den sydeuropæiske denim-magnat Diesel for nylig indledte en romance med sportsgiganten Adidas. Resultatet af affæren er en eksklusiv jeanskollektion med det mundrette navn Adidas Originals Denim by Diesel, og allerede ved lanceringen spås klædelighederne samlerojekt-status.

Pris: 1.200,- til 1.600,-
Adidas Originals Store, Pilestræde 10,
Kbh K

Georg still going strong

Det er over 100 år siden Georg Arthur Jensen åbnede sin første sølvmedje i København, og det er mere end 70 år siden den gæve designer forlod denne verden. Ikke desto mindre lever navnet og det enkle design videre, og sæsonen 2008 byder blandt andet på elegant-heder som Cobra-stagen. Lur mig om man ikke lugter klassiker-potentiale.

Pris: 399,-
Magasin, Normann Copenhagen og Georg Jensen, Amagertorv 4, Kbh K

Take away de luxe

Der er take away – og så er der take away. Store Kongensgades to ukronede gourmetkonger, japanske Umami og franske Le Sommelier, har slået køkkentalenterne sammen og giver de lokale pizzeriaer og shawarmabarer madkamp til mere end stregen. Kokkene er de samme som i restauranterne, og så er yderligere anbefaling vel overflødig?

Umami Go, Store Kongensgade 59F,
Kbh K – se også www.umamigo.dk

Kysseklar

Vinteren gør intet for vores udseende, og sprukne læber signalerer langt fra sexappeal. Heldigvis kan man hjælpe naturen lidt på vej, og en mulighed kunne være medicinalvirksomheden Decubals 'Lips & Dry Spots Balm'. Den indeholder gode sager som antioxidant vitamin E og bivoks og blødgør efter sigende ethvert tørkeområde.

Pris: 54,95,- for 30 ml
Fås på apoteket

Lampfeber

Den er efter sigende længe ventet, hollandske Marcel Wanders' 'Skygarden', og nu har lampen med det antik-inspirerede blomsterrelief endelig fundet vej til de københavnske butikker. Materialet er støbt gips, og den lakerede yderside leveres i både hvid, sort, brun eller – som her – glimtende guld.

Pris: 12.450,-
Illums Bolighus, Interstudio og Spotlight,
St. Kongensgade 103, Kbh K

www.bellinger.dk • tel. 86 21 35 00

BELLINGER®

Hip Vipp

Enhver læge eller tandlæge med respekt for sig selv har en, men faktisk var det hos en frisør i Randers den første gang så dagens lys. Den legendariske Vipp pedalspand nærmer sig de 70 år, men bærer alderen med ynde

– og er ikke bleg for at hoppe i modefarven lilla når årets Purple Cut-kollektion rammer butikkerne.

Pris: 1.495,- til 2.595,- for pedalspande
Illums Bolighus, Magasin og CasaShop

Chokoladeæg

I år er det præcis 50 år siden Arne Jacobsen kunne trille det første 'Æg' ud fra Fritz Hansen-fabrikken i Allerød, og det er et jubilæum man ikke forbigår i tavshed. Derfor lancerer fabrikken et begrænset oplag på 999 stole med stel i massiv bronze, bagside i choko-

ladebrunt ruskind og forside i mørk chokoladebrunt læder. Uhmn...

Pris: 81.500,-
Illums Bolighus, 3 Falke Møbler, Frb og Vestergård Møbler, Christianshavn

Godgørende gevandter

Når modeugen skydes i gang den 6. februar, bliver det blandt andet med en forsmag på designer Susanne Rützous bidrag til velgørenhedsprojektet *We Speak Image* – iværksat af fotofirmaet Canon. Bidraget, i form af en bluse, rammer butikkerne til sommer, og overskuddet fra salget går ubeskåret til Røde Kors.

Pris: 800,-
Magasin, Illum og Rützou,
Store Regnegade 3, Kbh K

Bærbart bord

Nu er det slut med at balancere den bærbare på knæene når der skal arbejdes på alternative steder. Den engelske designer Jasper Morrison har taget en pause fra arbejdet for giganter som Alessi og Olivetti og har tegnet det lettransportable bord *Nes Table* til formålet. Det justerbare møbel fås i orange, aubergine og lys oliven.

Pris: 4.180,-
Paustian, Kalkbrænderiløbskaj 2, Kbh Ø

Giv et nummer

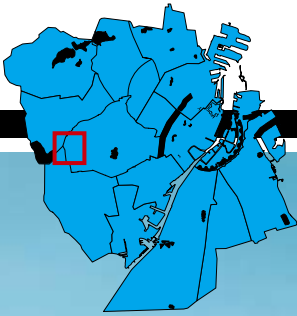
Når det gælder humanitære formål, er det gode gamle girokort efterhånden blevet overhalet indenom af mere opfindsomme alternativer, og har man allerede været omkring geder og rissække, er næste skridt måske et klik ind på hjemmesiden givetnummer.dk. Her tilbyder det danske firma DiGiDi i samarbejde med Danida og Verdensbanken downloading af ghanesisk musik – med 84% af omsætningen garanteret kunstnerne.

www.givetnummer.dk

www.bellinger.dk • tel. 86 21 35 00

BELLINGER®

➔ Magnetboligerne har flere fællesarealer, både uden- og indendørs, og skulle gerne tiltrække folk der ønsker fælles aktivitet.

FLINTHOLM – FRA INDUSTRI TIL LEVENDE BY

Et ægte Frederiksberg-kvarter skyder netop nu op ved den futuristiske Flintholm Station med grønne boulevarder, smukke butikker og eksperimenterende boliger.

Frederiksberg har vokseværk. I området ned til Flintholm Station skyder en ny bydel op omkring en grøn boulevard med smukke, højloftede butikker. Kulturhus, erhverv og eksperimenterende boliger skal sikre at Flintholm bliver et levende kvarter.

Mange nyopførte bydele i København lider under butiksmangel i en sådan grad at det er svært at opdrive selv en pizza. Men i Flintholm arbejder arkitekterne på at skabe en levende bydel.

“Det spændende ved Flintholm er at mange bolighuse blandes med erhverv i stueetagen som i gamle dage. Det er faktisk et ret unikt koncept i dag,” fortæller Mikkel Nordberg fra Holscher Arkitekter som arbejder på alternative etableringsmuligheder for små, kreative erhverv.

Et af de mange projekter er de såkaldte ‘Magnetboliger’ som Frederiksbergs Forenede Boligselskaber er i gang med. De skulle gerne sætte to streger under begrebet ‘levende bydel’.

“De er som udgangspunkt gedigne, almenne familieboliger,” forklarer projektleder Charlotte Heitmann.

“Men det bliver boliger for folk der *tænder* på noget. Vi forsøger at skabe et byggeri der sender signaler om fællesskab med særlige inden- og udendørs fællesarealer. Måden man

➔ Flintholms nye plejeboliger er færdigbyggede og har let afrundede former. Tegnet af Frederiksen og Knudsen Arkitekter.

FLINTHOLMFAKTA

- Der opføres omkring 750 boliger, flere institutioner, butikker, erhverv, grønne arealer og et nyt kulturhus.
- Flintholm byområde på 100.000 m² forventes fuldt udbygget i 2010.
- De 40 Magnetboligerne er støttet af Realdania og tegnet af Thomas Herzog. Boligerne forventes at stå færdige i 2009.

bor i Magnetboligerne på skulle gerne skabe dialog og aktivitet blandt beboerne.”

DEN GULE VILLA

Et yderligere skub i retning af et spændende Flintholm er Frederiksbergs nye kulturhus i en herskabelig, gammel villa.

”Der har været en idé fra Frederiksberg Kommunes side om at lægge et kulturhus ude i Flintholm allerede nu hvor det hele først er ved at starte op. Findes der et kulturliv,

er området mere tiltrækkende for dem der skal flytte ind i alle de nye boliger,” mener kulturmedarbejder Tina Hou Christensen der fortæller at Den Gule Villa godt nok er et kulturhus, men det er borgerne selv der skal fylde huset med kultur!

Selvom kulturlivet er begyndt at blomstre, vil man tidligst om to år kunne tage en strøgtur på Dirch Passers Allé. Udbygningen af Flintholms butikker, institutioner og huse forventes nemlig først afsluttet i 2010. ◀

→ Frederiksberg Kommune har en politik om at man fra hver bolig skal kunne se mindst tre træer.

→ Flintholm Have er en nutidig fortolkning af Frederiksbergs borgerhuse med varierede facadeforløb. I stueetagen mod Dirch Passers Allé skal der være højloftede butikker ud til brede fortove. Det skal være med til at sikre liv i gaderummet – noget der ellers mangler i mange nyopførte bydele. Arkitema står bag.

kend kbh 11

Rockabilly, struktjoler og farlig ungdom fyldte København i de glade 50'ere – og der er stadig masser af 50'er-stemning over byen. Nup Vespa'en, og tag en tur tilbage til tiden hvor drengene fik Elvis-hår og slemme piger røg cigaretter

København i 1950'erne

1 SAS-hotellet - total-design i mindste detalje

Midt i byen tårner Radisson SAS Royal op som en dansk skyskraber der ved første øjekast udstråler kold modernitet og grå funktionalisme. Indendørs viser det sig dog straks at en kunstner er på spil – nemlig den allestedsnærværende funkis-arkitekt Arne Jacobsen som har tegnet både hotel og interiør. Det var til Radisson han skabte de to verdensberømtheder "Svanen" og "Ægget", men i dag er det oprindelige look kun bevaret i værelse 606. Værelset står til gengæld komplet med indbygget barskab og specialdesignede dørhåndtag.

[RADISSON SAS ROYAL HOTEL, HAMMERICHSGADE 1, KBH V.](#)

2 Det ligner en James Bond-film fra 50erne...

Sean Connery kunne sagtens have sluppet af i Finn Juhls høvdingstol med en af Verner Pantons lamper bag sig i en af de ikonografiske 007-film fra 1950'erne. De to designeres møbler emmer af periodens berømte *lounge-stil* – tilbage-lænet og futuristisk. Danske Verner Panton blev i 50erne en internationalt berømt designer som eksperimenterede med nye former, kraftige farver og de nye materialer: plastik og glasfiber. Hans "Panton Chair", der er støbt i ét stykke i en svungen S-form, har fast plads på Museum of Modern Art i New York.

[KUNSTINDUSTRIMUSEET, BREDGADE 68, KBH K.](#)

3 Dans på gulve af mahogni i Vega

Prince, David Bowie, Björk, Kylie Minogue. Utallige af verdens største navne har været forbi Vega – en smuk, labyrintisk cigarkasse fuld af 50er-interiør: Høje, mørke træpaneler, svungne, gyldne trapper og neon-lysende bardiske. Vega begyndte egentlig sit liv som Folkets Hus for fagbevægelsen i 1956. Det stilige hus blev skabt af Vilhelm Lauritzen der også tegnede både Radiohuset og Københavns hvide funkis-lufthavn fra 1939.

[VEGA, ENGHAVEVEJ 40, KBH V.](#)

4 Køb din egen 1950er-stil

Ravnsborggade på Nørrebro er kendt for sine 35 antikvitets-butikker som er fyldt med tidens ting – fra stilige møbler til struttende kjoler. Er man særligt interesseret i 1950ernes design, er det en idé at bevæge sig til Fælledvej ikke langt derfra. Her ligger butikken "Roxy Klassik" som er et sandt mekka af stilige genstande og møbler fra perioden.

[ROXY KLASSIK, FÆLLEDEJ 4, KBH N.](#)

Læs mere på www.mik.dk

foto Ty Stange

5 50erens største revypar: Keld og Dirch

Komikeren Dirch Passer var en af 50ernes største kendisser. Han blev forfulgt som en anden Brad Pitt af fans og ugeblade, og han og makkeren Kjeld Petersen var overalt i revyer, film og presse. Det gakkede par, der kaldte sig Kelddirk, fortsatte tit morskaben efter teatertid og turede byen tynd til solopgang. De sled sig begge tidligt op, men i dag kan man finde spor af parret på Revymuseet hvor Dirchs pink jakkesæt blandt andet er udstillet.

[REVMUSEET, ALLÉGADE 5, FREDERIKSBERG](#)

[CAFÉ KELLERDIRK, FREDERIKSBERG ALLÉ 102, FREDERIKSBERG](#)

6 Café Darling med langbenede pin-ups

På Enghave Plads kan man tage en tur tilbage til milkshakens tid på Café Darling. Kulørte tatoveringer og sexy 50er-pin-ups med meterlange ben og kække kostumer slår stemningen an på stedets skilte og vægge. Baren er designet i fuld 50'er-stil med stål, badeværelses-turkist interiør og bar i glassten – så sæt dig på barstolen i dit strutskørt, sving koket med hestehalen, og du vil falde helt naturligt ind i sceneriet!

[CAFÉ DARLING, ENGHAVE PLADS 9, KBH V.](#)

7 "Det er Rich's, der driks" - med kiksekage til!

Efter Anden Verdenskrig kunne københavnernes kun få kaffeerstatning lavet af cikorie – en speciel drik der blev populær under mottoet: "Det er Richs, der driks!" Vil man prøve smagen af 50er-kaffe, kan man besøge Arbejdermuseets kaffebar der serverer Rich's med original 50er kiksekage til. På museet kan man også træde direkte ind i 50er-hverdagens lejlighed med uopskåret mekka og mørkt træ der var nyeste, hotte mode anno 1955.

[ARBEJDERMUSEET, RØMERSGADE 22, KBH K.](#)

I samarbejde med

**VI ER TILHÆNGERE AF AT AFSKAF
KAN KUN AFSKAFFES GENNEM
SKAL FINDES GEVÆRER, HAN M**

FRANK HVEM?

Af Gerd Laugesen •
foto Michael Tonsberg

Frank Hvam er opvokset på landet. Han holdt mere af sine ænder, end de mennesker han ikke kendte. Derfor ville han være dyrlæge. **Men så mødte han København** og blev byforelsket. Frank går ind for heroiske nederlag frem for vattede sejre. Så er der stof til fremtiden.

/// Det er helt naturligt at man spiser et dyr man holder af. Det er naturens rytme at man knytter sig, så bliver det koldere i vejret, og så spiser man det.

Han sidder og gnider i bordet med pegefingern, mens han ser ud gennem vinduet. Der sker ikke rigtig noget derude.

Har du været på lykkepiller?

”Nej, jeg er jordbunden. Jeg vil gerne have, kroppen klarer det selv. Jeg spiser heller ikke sovepiller,” svarer komikeren Frank Hvam og tørrer forsigtigt et eller andet væk fra bordet med fingeren.

Jeg har en ide om at sjove mennesker altid har en mørk side?

”Jeg har haft deprimerede stunder, men det har altid kunne drikkes eller løbes væk.”

Frank svarer hurtigt og overbevisende, men ser stadig mest ud af vinduet.

Zentropas succes Dogville hænger på væggen. Vi er i Filmbyen hvor Frank, Mia Lyhne, Iben Hjejle, Casper Christensen og de andre er ved at klippe sig selv klar til femte sæson af Klovn der ruller over skærmen på TV2 Zulu fra marts. Serien der forestiller en mulig historie om Frank Hvams liv, en tilværelse der har fået danskerne til at le, rødme og krumme tæer.

Og her sidder hovedpersonen så. Fjernsynet er slukket bag os, der er kaffe i kopperne, slikmiksen er kommet på bordet, og Frank Hvam er skam virkelig nok. Vi taler videre om at have det dårligt.

Vil du helst drikke eller løbe når du er trist?

”Det er nok bedst at løbe væk.”

Hvor løber du så hen?

”Rundt i København.”

Hvorhen?

”Det kan jeg ikke afsløre.”

Frank tørrer lidt hårdere ned i bordet.

Tror du folk løber efter dig?

”Jeg vil nødtigt stå i den situation at tusindvis af mennesker løber efter mig,” svarer han, slår en høj latter op, og skotter lidt mod mig, mens han taler om at løbe tilbage til naturen – og lidt rundt om søerne.

Frank har løbet hele livet. Det er en god form for motion. Man behøver ikke præstere over for andre end sig selv.

Frank har ikke en god vinderpsyke.

”Min lillebror er god til at knække mig. Han er ikke bange for konflikter. Så spiller vi tennis, han er bagud og dømmes konsekvent en bold ude, selvom den er langt indenfor linien. Han ved at vi må tage diskussionen, og han ved jeg går ned på det og taber. Det har jeg ham i hvert fald mistænkt for.”

Franks stemmer er ironisk – og alligevel alvorlig

Du er dårlig til succes?

”Jeg oplever det ikke på den måde!”

Når jeg er lige ved at vinde i tennis, rammer jeg præcis lige ved siden af.

”Jeg har det lidt på samme måde. Det er typisk i situationer hvor jeg har gjort op med mig selv at jeg skal vinde. Så ved jeg det kan gå galt. Hvis jeg derimod kan holde fokus på det legende element, kan jeg vinde. Jeg har det bedst når jeg er så grotesk undertippet at jeg kan lege en uventet sejr hjem,” forklarer Frank som mener der skal være tale om den perfekte sejr – ligesom det perfekte afsnit af Klovn. »

HELLERE HEROISK NEDERLAG

"Sejre er noget, man jager. Man skal kæmpe for det, ellers bliver det ikke godt. Jeg er bedre til at jage end at blive jagtet og forsvare. Man kan også tabe. Et godt nederlag er bedre end en sølle sejr. Hvis man ikke kan få sejren, skal man altid satse på et heroisk nederlag, for det er en pisse god historie man kan underholde med mange år frem," siger han.

Et liv er nu engang en scene. Storheden findes i de perfekte øjeblikke.

"Hvis man træder et skridt tilbage og nyder det overordnede billede, handler det sikkert om at man begynder at se storheden i de svære tider, men..." han trækker vejret dybt ind... og afslutter:

"...det er sådan noget gamle mennesker taler om, men de har nok ret."

Frank bevæger mundvigene nedad, så ryger de op igen.

Hvornår har du sidst haft en hård tid?

"Jeg er et meget privat menneske, så det vil jeg helst ikke tale om."

Han mumler lidt...

"Det er da klart at når folk jeg holder af dør, er det ikke nemt. Det er fidusen ved at udtrykke sig kreativt. Man kan bruge de personlige trængsler til noget. Alle de dårlige oplevelser man har haft med kvinder i diverse parforhold er pludselig en guldgrube af underholdning for én selv og andre."

Men det synes eks-kæresterne vel ikke er sjovt?

"Nu sælger jeg jo heller ikke ud af det hele. Man er vel ikke Morten Sabroe," svarer han, smiler lunt, og dog – er det en stikpille? En humørbombe? Det er ikke helt til at få styr på.

DYRET MED KLOAKKEN

Frank er fra Bøh-landet midt i Jylland. Den nærmeste by var Ørum Sønderlyng.

Hans mor var sygeplejerske, hans far smed,

KLOVN

Klovn handler om stand-up-komikeren Frank Hvams liv. Serien havde premiere i 2005 og er en blanding af fantasi og virkelighed. De fleste af skuespillerne er "sig selv" - i hvert fald med deres egne navne.

Det er Frank Hvam og Casper Christensen der er forfattere. Serien vises på TV 2 Zulu, og den femte sæson af Klovn ruller over skærmen fra den 3. marts.

De kommende afsnit foregår "hjemme" på Frederiksberg hvor Frank Hvam, Casper Christensen, Iben Hjejle, Mia Lyhne og de andre lever livet. Der er måske et ægteskab på vej?

“Jeg er bedre til at jage, end at blive jagtet og forsvare. Man kan også godt tabe. Et godt nederlag er bedre end en sølle sejr. Hvis man ikke kan få sejren, skal man altid satse på et heroisk nederlag, for det er en pisse god historie, man kan underholde med mange år frem.

» Det er ikke altid fryd og gammen når Frank Hvam og Mia (Lyhne) spiser morgenmad. Engang imellem fatter Mia eksempelvis ikke at smør skal tages ud af køleskabet. Selv er Frank en smule perrnitten når det drejer sig om fedtpletter på borde.

FRANK HVAM

- Født 1970 på Viborg Hospital.
- Opvokset tæt på Viborg og gået i skole i Ørum Sønderlyng.
- Efter gymnasiet læste han til dyrlæge, men droppede ud.
- Begyndte at lave stand-up i 1994.
- Har medvirket i satireserierne – 'Casper og Mandrilaftalen' og 'Langt fra Las Vegas'.
- Bor på Vesterbro med sin kæreste.

og faderen byggede den tennisbane som lille Frank og lillebror psykede hinanden på.

Frank kom til København da han var 18 år gammel. Han skulle på Landbohøjskolen, for han var vild med dyr og ville være dyrlæge.

"Jeg har jo en rigtig bondebaggrund. Det der med at gå ude i naturen tiltalte mig. Det bedste jeg vidste, var dyr."

Hvad er dit yndlingsdyr?

"Næbdyret. Det er et pattedyr med næb der ligger æg og har en kloak hvilket vil sige at kønsåbning og urinåbning er ét. Det er det sted hvor alt ender. Som sex har udviklet sig i Danmark, er det dyr sikkert ikke så fjernt fra os længere."

Frank glemte dyrene da han kom til København og fik øje på københavnernes. Han tog orlov fra dyrlægestudiet og blev ustyrlig og uudslukkeligt byforelsket. Han begyndte at læse teater på Testrup Højskole og fyrede stand-up af. Han mødte mennesker der også kunne lide at grine – det var en fest, og sådan gik det til at Frank begyndte at uddele humørpiller til mennesker – i stedet for at hjælpe heste med at føde.

Så skiftede du simpelthen dyret ud med mennesket?

"Nemlig. Da jeg var lille, ville jeg hellere have at en ukendt mand døde end den and jeg gik og fodrede."

Men du spiste vel dine andevenner i andedammen?

"Det er helt naturligt at man spiser et dyr man holder af. Det er naturens rytme at man

knytter sig, så bliver det koldere i vejret, og så spiser man det."

ANDERS AND I ANDEDAMMEN

Anden er ikke lagt på hylden for Anders And er Frank Hvams forbillede. Det er sådan en han spiller i Klovn.

Casper Christensen er vel en form for Fætter Højben.

Vil du ikke hellere være fætteren?

"Det ville Anders And helt sikkert også hellere være. Samtidig er det sjovere at være Anders. Han har store nederlag og sejre. Den dynamik gør det hele værd. Fætter Højbens liv er kedeligt."

Frank mener vi alle sammen har en lille Anders And i os, selvom vi tror de andre er fætre med succes.

Samtidig har Frank boet det samme sted på Vesterbro i ti år. Måske er det på tide at flytte. Hvorhen, ved han ikke.

Frank ved egentlig heller ikke om han skal blive ved med at være komiker. Engang imellem vil han hellere være læge. Han er sikker på at hvis han havde studeret til læge fra begyndelsen, og ikke dyrlæge, havde han fulden sin uddannelse. Men det vidste han jo ikke da han foretrak dyr.

"De sidste par dage har jeg prøvet at acceptere at det nok er komiker, jeg er. Det er bare hårdt at tænke på at jeg skal gøgle de næste fyre år... Men man bliver også bedre til at være morsom hen ad vejen... altså professionelt. Privat er det snarere omvendt. Komik er

et håndværk. Det er svært at begynde forfra som læge. Det tager lang tid før man har arbejdet sig op på et vidst niveau. Så er det måske bedre at blive på sit eget spor."

Frank er splittet.

Jeg ville have lidt svært ved at have Frank Hvam som læge!

"Jeg ville nok få et troværdighedsproblem," svarer Frank der skal et smut ud for at snyde næse.

Han lægger et stykke færdigsnydt køkkenrulle på kanten af bordet, og så læner han sig tilbage i stolen, så han ser direkte på mig. Han tørrer ikke længere rundt i bordet, og jeg må »

FRANK HVAM OM...

■ KBH-SMINKE

Jeg synes det er træls at man ikke selv må bestemme farven på ens hus i København. Er det ikke udpræget dansk at det offentlige skal bestemme hvordan ens hus skal se ud? Hvad nu hvis jeg havde lyst til at male mit hus orange? Hvis det var grimt, ville folk have noget at grine af, hvis flot noget at glædes over, og under alle omstændigheder er det væk om 100 år. Jeg glæder mig derimod til den dag jeg kan tage metroen fra Vesterbro til Kongens Nytorv. Jeg er imponeret over den metro.

■ AT LAVE SJOV MED ANDRE

Det er i sagens natur sjovere at sparke opad. Det skal flytte noget at gøre grin. Det gør det kun hvis folk er højt oppe og dermed ude for et fald. Folk falder jo ikke når de allerede ligger på jorden. Jeg har haft virkelig lyst til at drille Jørgen Poulsen i forbindelse med Røde Kors-sagen, men så blev jeg overhalet indenom af medielulvene, inden jeg havde konstrueret en joke, og jeg fik ond af manden. En tommelfingerregel er at det kun er sjovt at drille dem der stikker snuden frem og prædiker, men når folk så er kørt over, er det ikke sjovt længere.

■ OPERATION X

Jeg har utrolig ondt af alle de mennesker der får besøg af Operation X. Det er både underholdende og dybt tarveligt at stikke et kamera op i fjæset på folk der ikke vil interviewes – specielt hvis de befinder sig på deres egen bopæl, det mest private af alle steder. At folk smækker døren i hovedet på kamera- manden betragter jeg ikke længere som mistænkeligt, men som et sundhedstegn. Hvis Morten Spiegelhauer bankede på min dør en dag, ville jeg falde død om af skræk, primært fordi jeg hader paparazzi metoder, men også fordi jeg ville vide at han var på sporet af noget. Og hvem har ikke dummet sig?

■ UNGDOMSHUSET

Det er synd og skam at Ungdoms- huset er revet ned, men pointen er at man både på et samfundsmæssigt og personligt niveau skal prøve at rumme ting man ikke forstår – ellers får man aldrig en kæreste. Jeg undrer mig over at hver eneste gang der sendes en offentlig krone i den retning, er der krav om at myndighederne skal bestemme hvordan der så skal males indvendigt. Det er jo ikke en fritidsklub de unge vil have, men et Ungdomshus hvor de selv kan bestemme. Hvis de har lyst til at skide i hele huset, så lad dem dog.

■ NARKOMANER PÅ VBRO

Man burde give narkomanerne lægeordineret heroin. Narkomani er et sundhedsproblem, mere end det er et kriminalitetsproblem. Ingen stikker sig i armen på åben gade for sjov – det gør man kun fordi man er syg. Nu ligger narkomanerne og flyder i gaderne som fugleskræmsler. Det virker som om de bare skal være en skræmmekampagne for os andre: "Se, hvad der sker, hvis man ikke gør, som Sundhedsstyrelsen siger." Selvfølgelig skal de have et fixerum.

Næbdyret. Det er et pattedyr med næb, der ligger æg og har en kloak, hvilket vil sige at kønsåbning og urinåbning er ét. Det er det sted, hvor alt ender. Som sex har udviklet sig i Danmark, er det dyr sikkert ikke så fjernt fra os længere.

Frank spiller en version af sig selv, og engang imellem ville han ønske han var ham den heldige Fætter Højben-agtige som Casper Christensen altid er. Nogen gange er det vel forståeligt.

se ud af vinduet for Frank flakker ikke i blikket. Hans øjne er lyseblå, og han ser de mindste detaljer. Det er ikke bare for sjov.

Kan man risikere, at man bliver så professionel, at man mister umiddelbarheden?

”Man skal hele tiden forgøgle sig selv at man gøgler for sjov. Det er lidt farligt at sige: ’Nu gøgler vi for alvor’. Hvor sjovt er det så lige? Det er noget jeg kæmper med. Det er vigtigt man også har tid og råd til at kede sig, så der bliver ved med at komme inspiration. Det eneste man kan gøre er at bruge sin intuition og egen glæde. Så må man håbe det rammer andre mennesker.”

Har du altid brugt humor?

”Man kan sige belejlige sandheder med humor. Da jeg var yngre, var det en måde at få opmærksomhed. Nogle kunne sparke bolden i nettet med 300 km i timen – jeg kunne fyre noget sjovt af.”

Var du klassens klovn?

”Jeg prøvede, men der var også andre sjove i klassen.”

Måske er man bare morsom i Midtjylland?

”Der bor også mange der ikke er helt så sjove, uden at vi skal nævne navne.”

ALLE VIL VÆRE EN ANDEN

Frank vil gerne trygheden. Samtidig er han glad

Tristesse og den daglige trummerum er på tapetet når de næste afsnit ruller over skærmen fra marts måned. For der har været nok fart over feltet på det seneste med rejser og alt muligt. Hvis man ser dybt i hytteskoen dukker der dybder op, men også pinligheder som kan få seere til at krumme tæer.

for at han ikke ved hvad der sker om to år.

Da han var 16, ville han være søhelt.

”Min far sagde jeg ikke kunne tåle jargonen på sådan en båd – den var alt for rå. Far havde sejlet, det ville jeg også.”

Du var for skrøbelig?

”Jeg syntes det var tarveligt sagt af ham. Men hvis jeg havde været hård, havde jeg sagt: ’Jeg er væk inden solen går ned’. Jeg var det lille pus.”

Der er noget med det at sejle som Frank ikke helt kan glemme.

Og engang imellem løber drømmene af med én når man kan sige alt hvad man har lyst til,

og det bliver ædt råt. Frank trækker vejret dybt, så kommer det:

”Næste år skal jeg ud og sejle i vikingeskib.”

Han smiler og fortsætter:

”Journalister og læsere vil gerne tro på alt det jeg siger. Jeg skal jo helst være mere end et helt ordinært menneske.”

Nu har Frank lænet sig frem igen, og han genoptager sine udværingler rundt på bordet med sine fingre.

Har du rengøringsvanvid?

”Det er simpelthen fedt der er kommet på bordet. Det irriterer mig når man har et møde-lokale der skal være lidt finere, og så er der »

fedt på. Det er helt sikkert billig margarine. Peter Ålbæk kan godt lide at holde udgifterne nede og kunne aldrig finde på at bruge penge på dyrt smør,” harcelerer Frank og minder pludselig om et afsnit i Klovn hvor hans kæreste Mia (Lyhne) får skæld ud af Frank fordi hun ikke har taget smørret ud af køleskabet, så Frank kan få blødt smør på sit franskbrød (Mia spiser margarine). Og Mia lærer lektien. Hun tager smørret ud, så det kan stå natten over. Så bliver Frank sur igen for det er blevet flydende. Der er måske noget om snakken.

Frank, er du egentlig dig selv i serien eller hvad?

“Kannibalisme er ulækkert, men samtidig må man stille spørgsmålet: Hvorfor er det mere ulækkert at spise et menneske, end at spise en gris?”

“Der er et stort element af både Casper Christensen og jeg i rollerne. Men hvis Casper var sådan en skiderik privat som han er i serien, ville han slet ikke kunne have en familie og børn. Men vi ved godt det sælger serien hvis folk, når de ser Casper privat, tænker: ‘Hold kæft, hvor er han da et røvhul.’ Derfor holder

jeg pligtskyldigt liv i folks idé om at han er et svin.”

Hvad med dig selv?

“Jeg er meget sødere og klogere.”

Lige nu har du det samme tøj på som i serien?

“Klovn har hele tiden været en lille smule mere småborgerlig, end jeg er i virkeligheden, men det æder én op. Jeg er vokset sammen med min rolle. Da Mia startede, var hun nærmest en autonom type at se på. Nu er hun begyndt at gå i spadseredragt privat, men man får jo også lidt af tøjjet...” siger han så.

Skjorten står halvt åben under en auberginefarvet pullover sponsoreret af Tiger. Sådan ser han altså ud – en omvandrende reklamesøjle. For sjov – og så lidt for alvor.

MAN ÆDER IKKE SINE FRÆNDER

Det er halvt virkeligt det der foregår i Klovn. I et afsnit hvor Frank skal vise sine evner som husmor og kok, vælger han at lave en gryderet med fintskåret 80-årig gammel mand (Frank troede det var en mørbrad).

“Det her kannibalafsnit er en personlig angst. Mange af de historier vi laver udspringer af spørgsmålet: ‘Hvad er det værste der kunne ske?’ Jeg er svær at forarge, men der er mennesker som synes det er så pinligt at de slukker fjernsynet. Det er interessant at udfordre folks grænser. Kannibalisme er ulækkert, men samtidig må man stille spørgsmålet: Hvorfor er det mere ulækkert at spise et menneske end at spise en gris? De ligner hinanden så meget at de kan bytte organer. Er det et reelt problem i det her tabu, eller er det bare en kulturel betinget tradition? Dyrslægen vil selvfølgelig sige at det handler om at man ikke æder sine frænder fordi de kan være syge. Men i dag kan man tjekke om et lig er hundrede procent sundt,” siger Frank.

“Det er i det grænseområde man lærer sig selv bedre at kende. Man finder ud af om der kan argumenteres for ens aversion, eller det bare er en rygmarvsreaktion.”

Frank tørrer mere fedt væk fra bordet. Så tager han Nike-løbeskoene af og ifører sig et par hyttesko og den blå Klovn-kasket. Han skal tilbage til rollen som Frank Hvam, eller hvem? «

Tips fra

LØBE TRÆNEREN

»Thomas Nolan, cand. scient. i Idræt Tidl. lands-træner i mellem- og langdistanceløb, Dansk Atletik Forbund. Løbetræner, foredragsholder, skribent, indehaver af firmaet Løbetræneren,

som tilbyder træning og rådgivning for løbere på alle niveauer samt træningsforløb målrettet virksomheder mv. www.loebetraeneren.dk«

**Køb det hos din
isenkræmmer, hårde
hvidevarebutik eller
i stormagasinet**

Funktioner	1710/15	1720	1725	1730
Lys i display	✓	✓	✓	✓
Fastlåsnings af knapper				✓
Aktuel tid	✓	✓	✓	✓
Brugerprofil			✓	✓
Daglig alarm	✓	✓	✓	✓
Stopur	✓	✓	✓	✓
Nedtællingsur/timer	✓	✓	✓	✓
Mellemtider		✓	✓	✓
Pulsmåling	✓	✓	✓	✓
Pulszonealarm	✓	✓	✓	✓
Gennemsnits, max- og min. puls			✓	✓
Træningstimer		✓	✓	✓
Fedtforbrænding og kalorieforbrug			✓	✓
Hastigheds- og distance estimering				✓
Hastighedsalarm				✓
SMART TRAINING program				✓
Fitness Index og Body Mass Index				✓
Vejl. max. pris	499,75	499,75	649,75	699,75

Der tages forbehold for trykfejl, udsolgte varer samt ændringer i sortiment, afgifter og priser. Forhandles hos isenkræmmer, hårde hvidevarebutikker og i stormagasiner.

Lær at konditionstræne og kom hurtigt i form

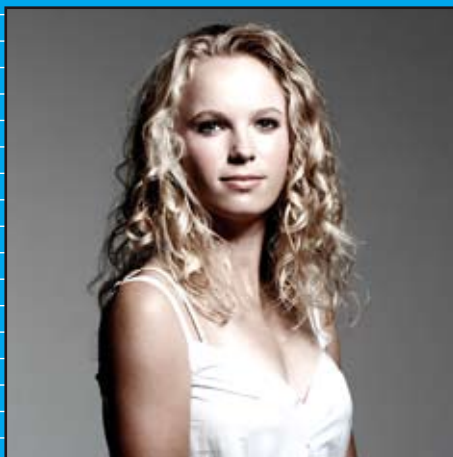
Pulsen udtrykker, hvor mange gange dit hjerte slår i minuttet. De fleste har en hvilepuls på omkring 50 – 70 slag i minuttet, og under hårdt arbejde kan den nå op omkring 180 – 220 slag i minuttet. Der er dog store individuelle variationer; og pulsen afhænger bl.a. af alder og fysisk form. Hvis man konditionstræner, dvs. f.eks. løbe- eller svømmetræner, træner man først og fremmest hjertekredsløbssystemet. Har man et godt kredsløbssystem, vil det vise sig ved, at hjertet ikke behøver slå så mange slag pr. minut ved en given belastning. Det betyder, at pulsen falder både i hvile og under fysisk aktivitet – samtidig med at man vil føle sig mindre anstrengt.

www.obhnordica.dk

KITCHEN // PERSONAL CARE // HOUSEWARE // HOUSEHOLD // ELECTRONICS // WELLNESS

OBH NORDICA

Designing good life

VÆLG 6 STEDER I KØBENHAVN

3 der *topper*

3 der *flopper*

Af Caroline Wozniacki, 17 år

Tennisplayer. Brød for alvor igennem ved at nå 1/8-finalen i grand slam turneringen Australian Open i januar. Ligger nu i top 50 i verden.

TOP

Foto: Milton CJ

NYHAVN

Der er så mange hyggelige caféer. Jeg kan godt lide at sidde ved vandet om aftenen og spise. Bagefter køber jeg en is og går en tur.

Foto: Adali

AMALIENBORG

Det er et sted man kan vise frem til folk der kommer på besøg i Danmark. Jeg er stolt af stedet. Det er smukt, og jeg er nok lidt royal. Det er jo ikke alle der har et kongehus som vores.

Foto: Luisa Cortesza

TIVOLI

Jeg elsker forlystelser, især den gamle rutschebane. Det er en klassiker. Man får det ikke dårligt når man kører i den, og jeg elsker kriller i maven. Jeg har været oppe i Det Gyldne Tårn et par gange. Jeg var ret nervøs den første gang, faktisk næsten ved at ryste mig selv ihjel. Men da jeg kom ned igen, var jeg stolt.

FLOP

Foto: Wonderful Copenhagen

TRAFIKKEN

Jeg kunne godt tænke mig et mere bilfrit København. Der er simpelthen så proppet. Især om fredagen når man kører ind til byen. Samtidig vil jeg gerne have et kørekort når jeg bliver 18. Jeg foretrækker at være uafhængig. Jeg kan heller ikke fordrage at sidde i offentlige transportmidler eller vente på at busserne skal få møvet sig frem til mig.

Foto: Samsø

NØRREPORT STATION

Jeg kan ikke lide Nørreport Station om aftenen. Der er for skummelt til mig, og jeg bryder mig ikke om at være der alene. Man skal passe på sig selv.

Foto: Tv-Sanne

SKRALD

Der ligger alt for meget skrald og flyder. Det skal væk. Jeg har lagt mærke til at der ligger mere og mere papir, ølflasker og dåser rundt omkring. Det bryder jeg mig ikke om. Vi må passe lidt bedre på vores by.

MINI GUIDE

WIEN

HYGGE, BLING OG ET
GODT *FEEL* I ØSTRIGS
HOVEDSTAD

Tekst og foto Anders Ojgaard

KORTESTE AFSTAND I BIL

995 KM (+ GEDSER-ROSTOCK)

(Via Michelin)

- Wiens våbenskjold, der umiskendeligt minder om det danske flag, pryder toppen af en pavillon foran Stephansdom.

I skyggen af London, Paris og Barcelona som mål for en storbyferie, men Wien har fortjent en plads i Superligaen.

Østrigs hovedstad er mere end dobbelt så gammel som Danmarks. Man gæfter på at der har ligget en form for bosættelse her ved et af Donaus vadesteder siden den keltiske stamme Vinid huserede på kanterne engang omkring 500 f.kr. Lige efter Jesus' fødsel dukkede romerne op, sparkede

kelterne ud og døbte den lille by Vindobona. Så kom der gang i handelen, og byen voksede støt indtil vandalerne og hunnerne sendte romerne på en grim retræte i det 5. århundrede. Middelalderen var ankommet

Et lille årtusinde nede af vejen, i 1273, bliver Rudolf af Habsburg konge af Tyskland, og tre år senere rykker han med sin hær ind i byen der nu har fået sit navn forkortet til Wien. Det bliver startskuddet til et af Europas længstvarende familiedynastier. I ikke mindre end 640 år er Wien hovedstad for Habsburgernes rige der i perioder omfatter store dele af Europa, og såmænd også dele af det nye Amerika. Og det har sat sit præg på byen.

BLING-GADE

Familiens enorme palads-kompleks Hofburg er bygget op gennem århundreder og optager en god slat af centrums sydlige del. Omtrent samtidig med København sløjfer Wien sin gamle befæstning rundt om byen, og den bliver i sidste halvdel af 1800-tallet lavet om til Ringstrasse, en boulevard som få byer i verden kan gøre Wien efter. Habsburgernes guld og

→ Øverst
Det gigantiske paladskompleks Hofburg, hjemsted for Habsburgerne, er turistkuskenes foretrukne pickup-sted.
→ Herover
Pariserhjulet i forlystelsesparken Prater er fra 1897 og spiller en rolle i filmen *Den Tredje Mand*.

PRISNIVEAU

ca. pris i centrum af byen

Overnatning, tre-stjernet hotel 800 kr.

En hovedret, mellemklasse 80 kr.

En halv liter fadøl 25 kr.

En rejse med offentlig transport 13 kr.

	
LAND	ØSTRIG
BY	WIEN
INDBYGGERE	1,7 MIO.
GRUNDLAGT	CA. 500 F.KR.
HØJDE OVER HAVET	151-543 M.
SPROG	TYSK ENGELSK ER RIMELIG UDBREDT, MEN HOLD GERNE LIDT SKOLETYSK I RESERVE
VALUTA	EURO

→ Sporvogne kører uendelige cirkler ad Ringstrasse. Hop på en af dem og se en af klodens største samlinger prestigebyggeri. Amerikanerne ville betale formuer hvis det var et futtog i Disneyworld, men det koster kun 13 kr. og er ganske ægte.

→ Wiens Naschmarkt er et must. Det store fødevarermarked har masser af små caféer og spisesteder og myldrer af liv – særligt om lørdagen hvor der også er stort loppemarked.

FLY TIL WIEN

Både SAS og Austrian flyver direkte til Wien med flere daglige afgang.

Det er nemt at finde en returbillet til lidt under 1.000 kroner.

Også et par lavprisselskaber flyver turen, men der er få eller ingen kroner at spare.

Find billigste rejse på: www.momondo.com

→ Wien sætter, modsat København, lys på byens huse om natten. Her er det bagsiden af operahuset.

juveler omsættes til en bling-gade med rådhus, parlament, museer, opera, teatre, børser, parker og andre herligheder. Og der går ikke Kalvebod Brygge i den, hvilket man kan forvise sig om ved at tage en tur i en af sporvognene der hele dagen lang cirkler de fem kilometer rundt om Inner Stadt. Den ene grandiose udladning efter den anden flankerer striben af kastanje-, linde- og ahorntræer, og man kan kun gætte sig til antallet af kareter og hvidklædte kvinder med hatte der i Wiens glansperiode omkring århundredskiftet har defileret ned ad boulevarden sammen med Freud, Strauss og Mahler. I løbet af det 20. århundrede blev den til en seks-sporet omfartsvej.

FARVEL TIL EN SUPERMAGT

Der gik ikke mange år efter at boulevarden stod færdig før Habsburgernes store Østrig-ungarnske rige blev skudt i stykker af en serbisk frihedskæmpers kugler. I 1914 er mordet på dynastiets tronarving, Franz Ferdinand, gnisten der sender hundredetusinder af Europas unge mænd ned i 1. verdenskrigs skyttegrave. Østrig var allieret med tyskerne, og efter nederlaget i krigen, og tomrummet

efter den sidste habsburger der måtte gå i eksil, ville østrigerne hjem til far: Tyskland. Det store land mod nord taler samme sprog og må kunne bringe lidt storhed og stolthed tilbage efter at krigens efterspil har splittet det østrigske rige op og reduceret det fra 50 til tre millioner mennesker på en aften.

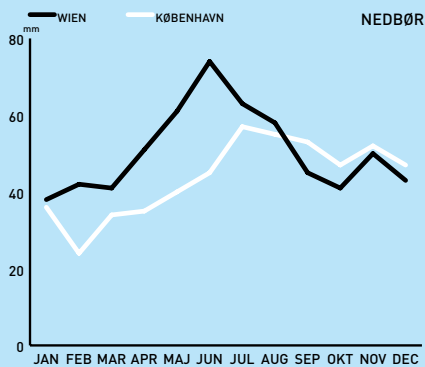
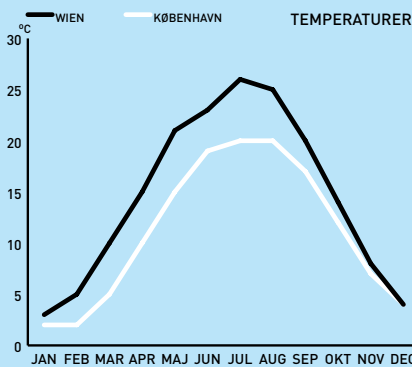
De allierede er dog ikke så begejstrede for tanken om at sejren over Tyskland skulle resultere i et nyt Stortyskland, så de siger nej tak til den idé. Østrig bliver i stedet til en selvstændig republik. I hvert fald indtil 1938 hvor *Der Anschluss* smelter Østrig og Nazityskland sammen. Wien fik store tæv under krigen, men meget blev bygget op igen, og Hitlers enorme anti-luftskyts-tårne er i dag det mest tydelige vidnesbyrd om at Wien spillede en stor rolle under 2. verdenskrig.

FARVEL TIL EN SUPERMAGT

I dag er Wien en moderne by midt i Europa. Ved ringvejen rundt om det gamle centrum peger skiltene mod Budapest, Prag og München, og Alperne starter lige uden for byen. Som turist kommer man nemt til at føle sig i Europas centrum.

KLIMA

Man tænker måske ikke på bjerglandet Østrig som et varmt sted, men vi er ikke langt fra Italien, og her er indlandsklima. Det betyder varme somre og kolde vintre – dog ikke koldere end Danmark da vi er ca. 1.000 km mod syd. Sommeren er markant varmere end i Danmark, og foråret kommer tidligere. Det falder lidt mere nedbør end i København, men det er fordelt på færre regnvejrsgange. Wien er mindst spændende i januar og februar – allerede i marts og april er gennemsnitstemperaturen om dagen hhv. 10 og 15 grader, mod hhv. 5 og 10 i København.

Kilde: DMU

VÆRD AT SE OG GØRE

INNERE STADT

Wiens gamle centrum omkranset af Ringstrasse er en hel dag værd. Pak kortet væk, stik hænderne i lommen og gå en tur uden mål. Hvis du støder på Ringstrasse, ved du at du har nået grænsen og vender blot om igen. Her er nok krogede gyder, butikker, små pladser og caféer til at der hele tiden sker noget nyt.

MQ

Museumsquartier –eller MQ – er Wiens nye kunstcentrum. Det stod færdigt i 2001 og er meget mere end blot en samling museer. De nye og gamle bygninger omkranser en plads der om sommeren fyldes med solslikkende østrigere der sludrer og drikker kaffe på de mange liggestole. Om vinteren drikker man glühwein i en af de kolde, intermisteiske barer der sættes op. I den lange indgangsbygning løber Quartier 21 der viser hvad en arkade også kan være. Små butikker og arbejds-

steder med elektronisk musik, design og kunst blandet sig med caféer og en city cool boghandel. Selve komplekset består blandt andet af et arkitektur- og designmuseum og det store MUMOK der viser stort opsatte, skiftende udstillinger af moderne kunst. Man savner en københavnsk pendant til MQ. Varmt anbefalet!

HOFBURG

Måske har man været igennem nok imponante, europæiske bygningsværker, men paladskomplekset Hofburg rykker lige grænsen for megalomani et hak. Hvis man ikke gider gå ind og se skatkammeret eller et af de andre museer i bygningerne, så gå i hvert fald en tur rundt om dem og sig wauw.

RINGSTRASSE

Wiens gamle bymur blev i sidste halvdel af 1800-tallet til en ringvej flankeret af en hær af *landmark* bygninger. Fra parlament og rådhus til opera og universitet. Gå til fods eller hop på en af sporvognene der kører rundt og rundt.

NEUBAU

Gå en tur ned ad Mariahilferstrasse, Wiens shoppingstrøg nummer 1, og drej ned i bydelen Neubau. Her er du langt væk fra de fleste turister og finder hyggelige gader, små skæve butikker og caféer. En slags Wiens Pisserende.

NASCHMARKT

Københavns nye torvehaller bliver en moderne pendant til Wiens Naschmarkt. Alskens fødevarer er til salg inden- og udendørs, og her er også godt med restauranter og barer. Bedst om lørdagen hvor der også er loppemarked.

STEPHANS DOM

Wiens domkirke er svær at undgå. Den store, gotiske kirke ligger midt i byen og tårnet rager godt op over byens tage.

KAFFEHUSE

Ingen Wien-tur er komplet uden et besøg på en af de mange, gamle kaffehuse. Drik en *schwarzer* (espresso) eller en *melange* (capuccino) i historiske omgivelser.

I 1943-44 byggede Hitler seks *flaktürme* der skulle sende kugler og granater mod de allieredes bombefly. Betonkolosserne er alle større end Paris' triumfbue, men kun to af dem bruges til noget. Et tårn er akvarium mens dette, Arenberg, rummer kunstmuseet CAT. En tur værd, også for at se bygningen indefra.

SPISE

Wien har i alt fem restauranter med en Michelin-stjerne, men mindre kan gøre det. De gamle, klassiske retter har oplevet en renaissance i Wien. De traditionelle *Beisl*, spisesteder, er blevet overtaget af yngre kokke der laver deres egne opdaterede versioner af *Wienerschmitzel*, *Knödel* (kogte boller, fx lavet af kartofler, mel og brød), *Schweinsbraten* (en slags flæskesteg) og *sauerkraut*. Prøv det! Bliver du træt af det tunge østrigske køkken er her masser af sushi og italienske alternativer.

→ Knödel

→ Wiens *Innere Stadt* er en labyrint af små og store gader og stræder.

SHOPPING

Wien har hvad du vil have. Ud over de sædvanlige globale mærker er her masser af cool, funky og stilfulde sager i tøjbutikkerne. Byen har en ganske stor kreativ og alternativ scene, og det smitter også af på hvad der er i forretningerne. Hvis du vil finde små smarte sager til boligen, så prøv butikkerne omkring *Naschmarkt*. Gå en tur i området omkring *Siebenstern* i *Neubau* for modetøj med et twist. Gågaderne i *Innere Stadt* og strøget *Mariahilfer Strasse* har et kæmpe udvalg af mere mainstream tøj, boligudstyr, ure etc.

Wiens eget centrum er ved den store, gotiske *Stefanskirche*. Her mødes byens gågader, og lige bag kirken finder man de sidste rester af det middelalderlige Wien – komplet med skuldersmalle gyder og brostenbelagte stræder. Ligesom København lå Wien engang bag et befæstningsværk, og ligesom i København er det den gamle by der er mest populær hos turisterne. Det er nemt at lade sig forvirre i det kringlede gadenet, og det skal man også bare. Rundt om hvert hjørne gemmer sig en kirke, en lille plads eller en søjls butik. Hvis vejret, lysten og leveren er til det, kan man fint bruge en dag på at hoppe fra den ene hyggelige fortovscafé til den næste og prøvesmage

wienernes yndlingsdrik, øl, mens man får sig en på den historistiske oplevelse.

I det hele taget er der lidt København over Wien – bare i lidt større skala. 'Brokvartererne' uden for centrum er bygget omtrent samtidigt, og man har derfor samme overgang fra et gammelt centrum til lidt nyere kvarterer der gemmer på færre turister og flere autentiske oplevelser.

Wien har også eksperimenteret med at bygge en helt ny bydel med højhuse i glas og stål. Den slags *kan* godt fungere hvis man husker at indtænke gode og varierede opholdssteder i jordniveau, men det har wienerne ikke gjort. Bydelen omkring *VIC* (*Vienna International Centre*) er et skræmmeksempel på hvad der

→ I Wiens nye museumområde, MQ, ligger det nybyggede museum for moderne kunst, MUMOK.

→ *Mariahilfer Strasse* er Wiens længste og mest besøgte shoppinggade. Også god til cocktails om aftenen.

Mads "Hvabejar"
Olsen

LYT TIL DINE OMGIVELSER

800.000 danskere har problemer med hørelsen.
Er du en af dem? Tjek hvabejar.dk

 høreforeningen

GUIDEBØGER

Hvis du tager afsted...

Der findes et stort udvalg guidebøger til Wien. Mange sværger til Lonely Planets, men drop dem. Layoutet er dårligt, og der er kun ganske få, sort/hvide billeder i dem. Time Outs Wien-guide har de samme gode informationer, også om natteliv og byens 'skæve' tilbud, og er langt bedre layoutet og illustreret, så man også kan lade sig inspirere når man ikke ved præcis hvad det er man skal lede efter.

Er man mest til dansk, laver Politiken en Turen Går til Wien, men det er en klassisk guidebog med fokus på sightseeing og uden mange gode insider-informationer.

kan ske når der bygges stort og voldsomt uden noget som helst i menneskelig skala. Efter en gåtur i området på en overskyet vinterdag har man behov for et smut tilbage til hotellet for at ligge lidt i fosterstilling under dynen.

BREDE FORTOVE

Modsat København har mange af Wiens større gader meget brede fortove, og det betyder mere liv og meget hyggeligere gåture rundt i byen – også på et par råkølde januardage som da KBH var på besøg. Man skal ikke som på Nørrebrogade bruge kræfter på at finde en zig-zag rute mellem modgående fodgængere og hoppe frem og tilbage mellem fortov og cykelsti. De brede fortove betyder også at der er masser af gadeliv uden for centrum. Wiens vigtigste shoppinggade, Mariahilfer Strasse, ligger fx ikke i *Innere Stadt* men på grænsen mellem de to "brokvarterer" Mariahilf og Neubau.

Det er i det hele taget en behagelig oplevelse at drysse rundt i Wien. Man er sjældent langt fra en hyggelig café, og byen har et positivt *feel*. Ligesom Danmark er Østrig et

af Europas mindre betydningsfulde lande, og det giver en sund ydmyghed og glæde ved at have turister på besøg. På langt de fleste caféer og restauranter er der hyper-effektivt bord-betjening, og al kommunikation ledsages af et smil.

AFTEN I WIEN

Om aftenen sætter wienerne lys på mange af deres flotte bygninger, og butikkerne er åbne en time eller to længere end i København. Det betyder at selv en kold vinteraften byder på lys, café- og udendørsliv til et godt stykke ud på aftenen.

Vil du ud og opleve nattelivet, er der et par *musts*: Er det sommer, er det med at komme ned til Donaukanalaen hvor du kan drikke cocktails på et par af de fortøjrede skibe. Når solen er ved at gå ned, er det videre til en af de mange barer omkring Mariahilfer og Naschmarkt – slut af med at tage ud til Josefstadts funky barer bygget mellem hvælvingerne under U-Bahns linie 6. Rygning er indtil videre tilladt overalt i Wien. «

→ Friedensreich Hundertwasser (1928-2000) var en østrigsk kunstner der også designede bygninger. Standard arkitektur kan ikke kaldes kunst, proklamerede han, og designede blandt andet det irregulære, organiske *Hundertwasser Haus* som er et besøg værd.

ON STAGE!

Disney

HIGH SCHOOL MUSICAL

DISNEY CHANNELS MEGA HIT - FAMILIEFORESTILLING

Set på Disney Channel af over 37 millioner førstegangsseere.

Soundtracket er solgt i over 2,7 millioner eksemplarer.

Medvirkende: Brother & Sister duoen Gigi og Sonny som Sharpay og Troy.

I alt medvirker 23 i ensemblet, og et 7 mands orkester.

Instruktør og koreograf: Lisa Kent

Tekst: David Simpatico - Musik: Bryan Lousielle

Mandag, den 14. og tirsdag, den 15. april kl. 20.00

RADISSON SAS FALCONER SALEN

www.spa-entertainment.dk

www.billetnet.dk
70 15 65 65

KAMERAER | BYEN

For viderekomne ...

Her er så Nikons bud på et digitalt spejlreflekskamera for livet, for viderekomne, for aficionados. De sublim detaljer står i kø for at overgå hinanden, og D3 er Nikons første *full-frame* kamera. Det betyder at den lysfølsomme chip der "læser" billedet er ligeså

stor som gammeldags 35mm negativer. Væk er derfor den "forlængelse" der før betød at din 12mm vidvinkel reelt fungerede som en 18mm. Nu kan du virkelig få det hele med.

Pris: ca. 37.000,- (u/objektiv)

T for 2

Navnet er T2 og stilen er go'. Sony er andet end fladskærme og farverige hoppebolde. Sony er også et lille og nydeligt digitalt kamera der kan gemme helt op til 40.000 billeder og sluttet direkte til tv'et. Hermed kan du gå

gennem livet uden at behøve at opbevare dine billeder på computeren – med mindre du altså bliver virkelig gammel eller tager vildt mange billeder.

Pris: 2.999,-

Fine billeder

FinePix hedder serien fra Fujifilm der bl.a. byder på denne F50-model. De fine billeder kommer bl.a. i hus i kraft af 12 megapixel og hele 23 motivprogrammer. Og for dem der har travlt tager kalorier her helt op til fem billeder pr. sekund.

Vejl. pris: 2.495,-

Cafémodellen

Skal det være smart og farverigt sådan på gå-i-byen-måden, er der al mulig grund til at sige Pentax næste gang du står hos din fotohandler. Denne Optio

M40-model er både funktionel og lækker og kommer i tre labre farver. 18mm tykt og 115 gram tungt er M40 nemt at have med i lommen. Ellers er M40 et

standard kompaktkamera med de nødvendige funktioner til en god pris.

Pris: 1.600,-

KAMERAER

Foråret er lige om hjørnet og dermed også startskudet til en mere fotogen del af året. Mangler man noget at gøre det med, viser KBH her lidt rundt i junglen af digitalt kameraer.

Orange fluevægter

Med en kampvægt på blot 110 gram kan man roligt snige Fujifilms Z10'er her med på badevægten, skulle lysten komme over en. Dette kompakte og letbenede kamera byder trods sit spinkle ydre desuden på automatisk fjernelse

af røde øjne, face detection version 2.0 og intet mindre end syv hvidbalance-indstillinger. Og så findes det oven i købet i syv forskellige farver.

Pris: 1.495,-

Høj ISO

A200 er en spritny udgave af Sonys digitale spejlreflekskamera. En af dets bemærkelsesværdige detaljer er den såkaldte High ISO Noise Reduction, der betyder mindre støj i billedet når lysforholdene ikke er optimale. Og så er der selvfølgelig det brugervenlige display på hele 2,7". Sony er ved at blive en seriøs konkurrent til Canon og Nikon på markedet for spejlreflekskameraer.

Vejl. pris: 6.000,- incl. 18-70mm objektiv kit

Ski-god

Denne smukt formede lille blæserøv kan noget de fleste andre kameraer ikke kan: tage skarpe og præcise billeder på vej ned ad pisten. Jo, Canons Digital IXUS 860 IS udmærker sig ved at have en særlig stabiliserende funktion der giver pokker i rystelser og hurtige bevægelser og skulle derfor være særligt velegnet til skituren.

Vejl. pris: 3.299,-

Til dampbarnet

Fugl eller fisk, himmel eller hav, fugtighed eller frost. Denne sag fra Olympus, kameraernes svar på B.S. Christiansen, klarer det hele og lidt til – det er både stødsikkert, vandtæt og frostsikkert. Så hvis du er typen der altid glemmer at tage kameraet op af lommen inden du springer i bølgerne, behøver du ikke lede længere. Fås i sort, silver, orange og blå.

Vejl. pris: 2.499,-

Kursuskamera

Med D40x fra Nikon får du ikke bare en rigtig *pricewinner* af et kamera, du får også et kursus oveni! Ja, denne 2007-prisvinder i kategorien 'bedste spejlreflekskamera for førstegangsbrugere' kommer med et gratis 2-timers kursus og gratis rengøring og opdatering af det kære apparatur i op til tre år. Hvem der bare var et kamera! Et rigtig godt køb hvis du skal have dit første digitale spejlreflekskamera.

Vejl. pris: 6.395,- inkl. 18-55mm objektiv

Sand og vand

Optio W30 fra Pentax er en ægte vandhund. Det lille under kan fungere i helt op til to timer under vandet på op til tre meters dybde. Også kameraernes fjende nummer to, sand, afviser det problemfrit. Perfekt til badeferien, med andre ord.

Pris: 2.300 kr.

– Det yngre, kreative København vil gerne rykke ud i byen og ind i forladte bygninger.

kommunens initiativer. I gør det simpelthen ikke godt nok,” harcelerede hun.

IKKE HUSE TIL TILFÆLDIGE FOLK

Mere afdæmpet optrådte aftenens eneste 'slip-seklædte' taler, Peter Christensen fra Skanska Øresund. Han repræsenterede de såkaldte developere og er en af ophavsmændene bag blandt andet PappaHotel – et tidligere hipt sted med bar og livescene på havnefronten ved Fisketorvet, men uden nogen lang levetid. Han illustrerede de skjulte problematikker der er ved at lade byens kreative potentiale indtage de tomme bygninger:

“Kig jer lige rundt i hallen her i aften. Hvordan står det til med sikkerheden herinde? Hvor er nødudgangsskiltene? Og hvem vil blive gjort ansvarlig hvis der pludselig går ild i bygningen? Ansvar vil altid blive placeret hos ejeren af ejendommen. Derfor er det ikke så enkelt at overlade gamle huse til tilfældige folk,” pointerede han.

Han understregede til gengæld at Skanska er meget positive omkring en kreativ byudvikling generelt.

“Vi har luftet idéer om at omdanne gamle skibe på havnen til caféer og andre rekreative formål. Et projekt der dog ikke umiddelbart lader sig realisere pga. risikoen for forurening, udslip og andre sikkerhedsmæssige hensyn,” røbede han.

BRANDINGAFGIFT TIL KUNSTNERNE

Nogle følte sig provokerede af Thomas Fleurquin der repræsenterede Københavns kulturliv og de kreative miljøer. Som leder af den elektroniske musikfestival, Copenhagen Distortion, og medlem af det kreative Nus/Nus-netværk, render han regelmæssigt både kommune og developere på dørene for at få rum og penge til kulturelle events. Han lagde blødt ud:

“Der mangler mere langsigtede planer for Københavns kreative initiativer.”

Senere beskyldte han i vrede vendinger de developere der var til stede for at lukrere på

den *branding* de kunstneriske projekter giver områder og bygninger der bruges til kreative formål:

“Skanska og Mærsk skylder kunstnerne milliarder for den gratis branding deres tomme bygninger har fået gennem kunstnernes initiativer,” rasede han og gav pludselig debatten en helt ny drejning.

“Indfør en brandingafgift – developerne bør betale til en kulturel fond når deres bygninger bruges til kunst,” bakkede en debatdeltager ham op. I et anden hjørne af salen blev en idé undfanget til en ordning i stil med EU's landbrugsstøtte-ordning: Ejerne af de boliger der lejes ud til kunstnerne, belønnes med en sum penge for at braklægge bygningen en periode og stille den til rådighed for kunstnere.

INGEN KONKRETE LØSNINGER

Hvis man vurderer ud fra energiniveaueet i debatten og de mange udtalte ønsker om mere kreativitet i de københavnske byrum – tilsat frustrationen over at det tager alt for lang tid at sætte handling bag idéerne – så burde det være muligt for de fremmødte at mobilisere en kampgejst der varer længere end til slutreplikken fra debattens sidste taler. Kodeordene er lettere kommunikation og større forståelse mellem kommunen og erhvervs-livet ved den ene bordende – og de kreative ildsjæle ved den anden.

Debatten gav ingen konkrete løsninger på problematikkerne, men for mange kastede den et opklarende lys over de tunge argumenter der forhindrer at byens bygninger kan indtages af byens kreative potentiale fra den dag, de står tomme.

Om der bliver en opfølger på debatten 'Kreative Byrum' har arrangørerne endnu ikke taget stilling til.

“Det var oprindeligt ikke planen – men nu hvor behovet for debat på området viser sig at være så stort, vil vi se på mulighederne for at fortsætte en dialog,” fortalte en af debattens fem initiativtagere, Frederik Birket-Smith.

Internettets mange muligheder for debat og networking kunne være stedet hvor dialogen fortsatte. Som en spæd start har 'Kreative Byrum' oprettet sin egen profil på MySpace. ◀

KREATIVE BYRUM

Debataftenen 'Kreative Byrum – fra tomrum til kreativt rum' fandt sted onsdag d. 9. januar 2008 i 1001Hal på Islands Brygge.

Debatten var arrangeret af fem studerende fra RUC.

Oplægsholderne var:

Simon Strange (Borgerrepræsentationen)

Jan Lilliendahl Larsen (RUC og Urban Task Force)

Peter Christensen (projektleder, Skanska Øresund)

Thomas Fleurquin (Nus/Nus og Copenhagen Distortion).

Ca. 150 mennesker deltog i debatten.

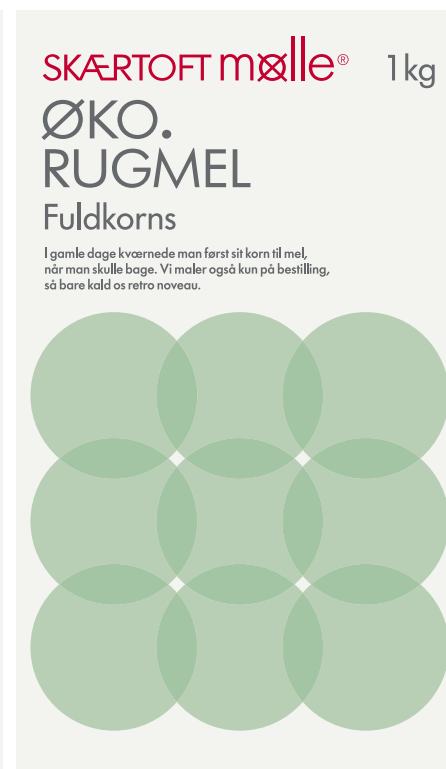
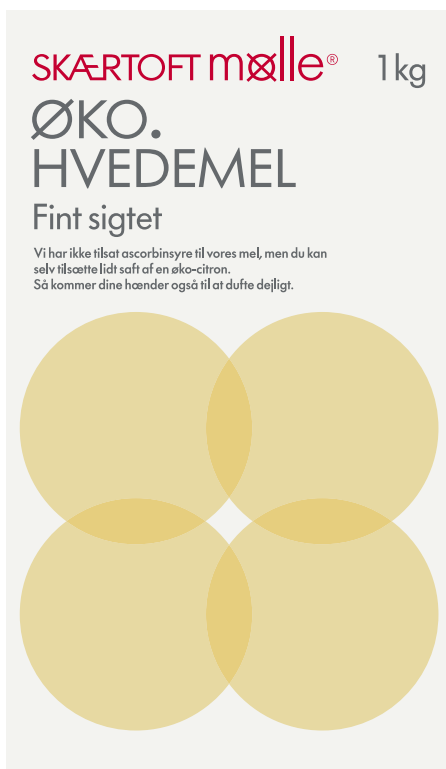
Læs mere på:

www.myspace.com/kreativebyrum

Andre netværk, der arbejder for at fremme kreativiteten i København:

www.supertanker.info

www.nusnus.dk

→ Allerede en klassiker på supermarkedshylderne. Det afdæmpede design i pastelfarver for Skærtøft Mølle signalerer kvalitet og troværdighed.

→ Natklubben Rust genåbner her i februar efter flere måneders ombygning. Tobias Røder er manden bag det nye rå og maskinelle logo som Rust relancerer sig selv med.

1+1=11

Det overraskende indlysende

Grafisk design er en slags hverdagens kunst. Der ligger mange timers arbejde bag de logoer og indpakninger som vi dagligt møder i byrummet, i tøjbutikken og i supermarkedet. En af Københavns bedste til at lave grafiske identiteter er den 36-årige, autodidakte Tobias Røder der til daglig slår sine streger i et studio tæt på Sydhavn Station og netop har måttet ansætte en ekstra designer

til at hjælpe sig da der er gang i Artners, som firmaet hedder.

”Jeg tror på det overraskende indlysende, som fx at 1+1=11. Det er ikke bare indlysende. Det er overraskende indlysende og en stor fornøjelse at konstatere,” fortæller Tobias der er et godt eksempel på at design bliver bedst når man ikke straks går til tegnebordet og fylder mere og mere på, men i stedet star-

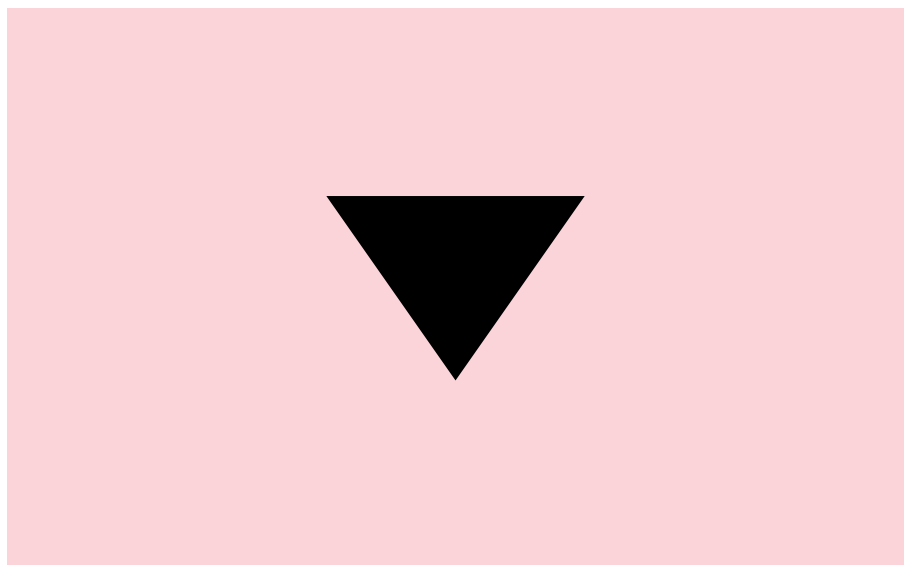
ter med at læne sig tilbage og få en god idé. Designet er simpelt og let genkendeligt og har en klar relation til det som det symboliserer. Overraskende indlysende? Døm selv.

□ www.tobiasroeder.com

- Et logo som de fleste modebevidste københavnere kender. Tobias Røder er manden bag det meget iøjefaldende flyvende A der pryder tøjbutikken i Kronprinsensgade – og en masse plasticoser.

- Så simpelt kan det gøres, og det kræver selvtillid som designer at stoppe her. Logoet er for Katja K undertøj.

Vestas

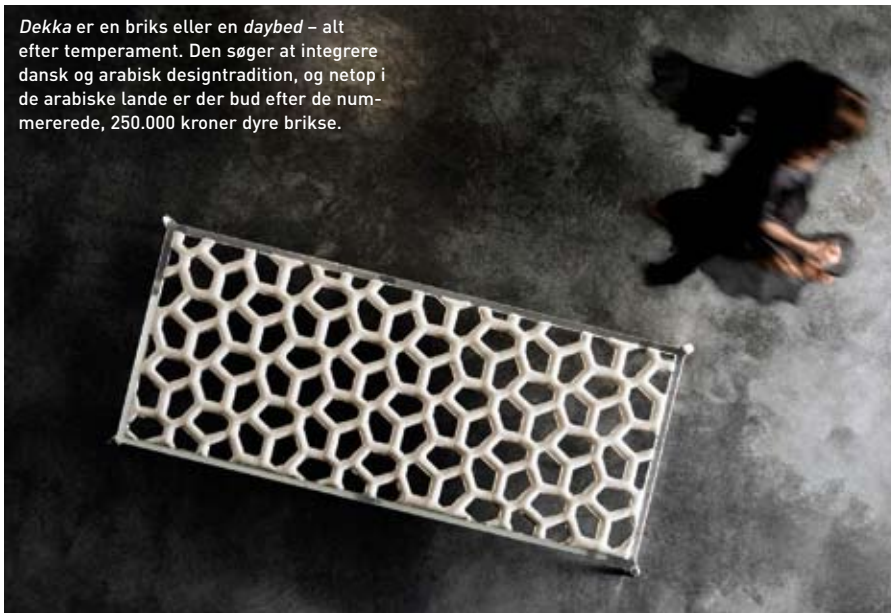
- De fleste langtidsholdbare logoer bliver pudset lidt af engang imellem. Tobias Røder har gjort vindmøllefabrikanten Vestas lidt mere tidssvarende og har frisket Gajols logo op, blandt andet med et mere svunget 'J'

- Air Greenland skulle have nyt logo og nyt fly-design, og Tobias Røder valgte at male flyene røde – det er en farve som er let at se mod det arktiske landskab.

air greenland

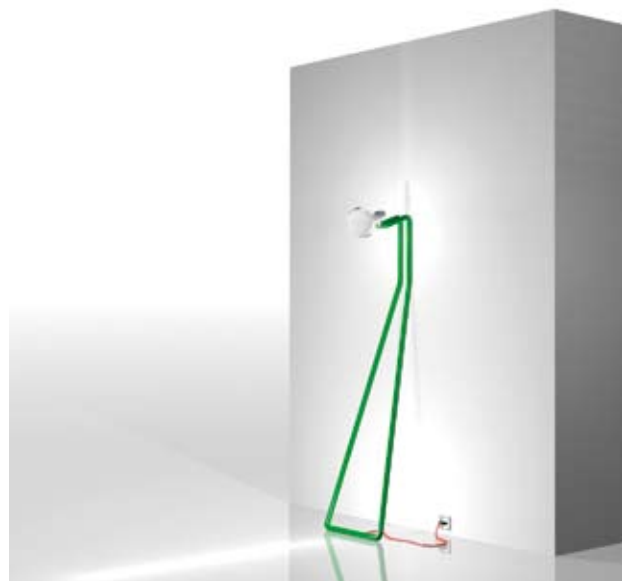
Dekka er en briks eller en *daybed* – alt efter temperament. Den søger at integrere dansk og arabisk designtradition, og netop i de arabiske lande er der bud efter de nummerede, 250.000 kroner dyre brikse.

Hook me Up er endnu ikke sat i produktion men p.t. udstillet på Kunstindustrimuseet.

– *Droid* produceres både i plastic og træfinér af Engelbrechts. I butikkerne fra sommeren 2008.

– *Wait for Me* er en slags stander-/ væglampe hybrid. Den står på gulvet, men "læner" sig op af væggen. FurnID leder p.t. efter en producent.

Når apparatet begynder at køre

Ung dansk tegnestue ser frem til at få deres produkter på gaden i 2008

2008 er det tredje leveår for den københavnske tegnestue FurnID. Det hele startede da Sara Vinther Martinsen og Bo Strange efter deres afgang fra Danmarks Designskoles linie for møbel og rum satte sig ned for at arbejde på et møbelkoncept til producenten Fritz Hansen. Forbi kom vennen Morten Kjær Stovegaard fra samme skoles linie for industrielt design og spurgte om de ikke skulle lave et firma sammen. Det gjorde de så, og nu glæder FurnID sig til at se nogle resultater af alt arbejdet. Som nystartet tegne-

stue går meget af tiden med at tage på messer, finde producenter og få hele apparatet til at køre. Der kan gå måneder og år før nogle af de mange skitser endelig bliver til håndgribelige ting der kommer 'ud i verden'. FurnID har stadig mange projekter liggende i skuffen som mangler en producent, men 2008 er året hvor de tre venner regner med at få mange færdige produkter ud i butikkerne: Lysterapi-lampen *My Buddy*, et komplet og omfattende kontormiljø, stolen *Droid*, bordet *FurnID table*, et endnu unavngivet spisebord lavet hos Fritz

Hansen og en skænk lavet for det danske firma Add Interiør.

Allerede i disse dage kan Sara, Morten og Bo dog glæde sig over at deres briks *Dekka* er med til designkonkurrencerne *D3* i Köln og *Forum Aid Award* i Stockholm. Og så rykker de i denne måned fra Østerbro og ind i nye, større lokaler i Uplandsgades gamle industrikvarter på Amager.◀

□ www.furnid.com

AOK og BioZonen inviterer til

VOLDSOM VOLVO KULTNAT

FREDAG DEN 21. MARTS KL. 23.59

Oplev den legendariske TV-serie Sonny Soufflé chok show med bl.a. TV-dramaet „Tannhäuser“ hvor Reinhardt og sønnen Kurt forsøger at redde deres autoværksted. Og glæd dig til gensynet med Bdr. Bisp, Godnathistorier og meget, meget mere.

Alle fem afsnit introduceres af Wikke og Rasmussen, der vil opholde sig i Imperial hele natten, så du får rig mulighed for at sludre med de to herrer.

Forventet slut kl. 02.45. Forsalget er startet.

For første
gang i biografen

IMPERIAL

Ved Vesterport · København V · www.biobooking.dk · tlf. 70 13 12 11

TEITUR The Singer

Teitur, denne lille færøske sanger med den selvudslettende fremtoning, bryder med sit tredje engelsksprogede album gennem alle middelmådighedens mure og ud på den anden side som en formidabel sanger med en samling anderledes og formidabile sange. Stemmen har han altid haft, som han selv proklamerer fra første sekund på titelnummeret, men denne gang løfter han sig som sangskriver helt derop hvor hverdagen bliver til poesi og to og to giver fem. Tag bare de første linier fra 'Letter From Alex': "The end of February, a garbage truck is backing up outside my window. Four years ago my father died, that's more than a thousand days."

Musikalsk er *The Singer* et album der søger helt ind til tingenes kerne, til det allermost simple og minimale. Her er kælet for hver enkelte lyd og detalje, og her er gjort en dyd ud af ikke at over-

læsse sangene med flere instrumenter og lag end højst nødvendigt. Her er en skøn skrøbelighed i lydbilleder båret af saxofoner og xylofoner, klaver og klarinet. Altid i passende mængder, og altid i perfekt samspil med Teiturs store stemme. Og altid hamrende smukt.

Henrik Jensen

**Udkommer 11. februar
Playground Music**

GOLDFRAPP Seventh Tree

Engelske **Goldfrapp**, med Alison Goldfrapp i forgrunden, er en sær størrelse. På trods af en eminent evne til skrive catchy electronica, er det kun de to up-beat numre 'Strict Machine' og 'Oh La La' som rigtigt er slået igennem. Efter de hurtigere rytmer på *Supernature* fra 2005 er Goldfrapp med deres fjerde album *Seventh Tree* tilbage i en slags downbeat chill-out med et folk twist. Og det lykkes rørende godt. Her er nok ingen radiohits, men til gengæld en strøm af gode sange som man har lyst til at høre igen og igen. Drømmende, sfærisk og filmisk indie-electronica når det er allerbedst.

Anders Ojgaard

**Udkommer 25. februar
Mute/EMI Music**

SPLEEN UNITED Neandertahl

Spleen United hørte vi første gang på debut-CDen *Godspeed into the Mainstream* fra 2005. Den effektive, mørke synth-rock lyd med faste, energiske beats var original, og Danmark havde måske fået et realistisk bud på et internationalt gennembrud? Nu er opfølgeren på gaden, og den burde egentlig have haft titlen fra den første plade. Væk er meget af det mørke og originale. Det lyder nærmest som om Thomas Troelsen har haft sine *Private* TV2-fingre på pulten, har skruet op for Pet Shop Boys og ned for den rå energi. Og det er rigtig synd. Her er lyspunkter, men *Neanderthal* er et skridt tilbage.

Anders Ojgaard

**Er udkommet
Copenhagen Records**

NICK CAVE & THE BAD SEEDS Dig, Lazarus Dig!!!

Blot et år efter raseriudladningerne med projektet Grinderman er hulemanden tilbage som vi kender ham med sine Bad Seeds og et stærkt, stærkt album. Bag de bibelske associationer i titlen gemmer sig en Cave der virker genopstanden som Lazarus og fuldt på højde med sit velkendte sangskrivertalent – og et band der i orkestrering og samspil virker bedre end nogensinde. Cave markerer sig atter som en af denne verdens fremmeste sangskrivere med disse fængslende og fantastiske rocknoveller hvoraf 'Jesus Of The Moon' må fremhæves som noget af det bedste manden har bedrevet. Og det siger ikke så lidt.

Henrik Jensen

**Udkommer 25. februar
Mute/EMI Music**

Nyt i februar

AMERICAN MUSIC CLUB The Golden Age

Crooneren Mark Eitzel og hans gode gamle musikklub er tilbage i topform. Blødere og varmere end vanligt, men ikke mindre storartet. *HJ*

THROW ME THE STATUE Moonbeams

Eels- og The Shins-inspireret indie-debutant fra Seattle. Luftige, uimodståelige sange der vinder for hvert genhør. Hold øje med dem her! *HJ*

LENNY KRAVITZ It Is Time For a Love Revolution

Pænt og nydeligt, og lige så kedeligt. Hvad blev der af den revolution? Se om du kan holde dig vågen hele vejen igennem! *HJ*

KAREN BUSCK En Kærlighedsaffære

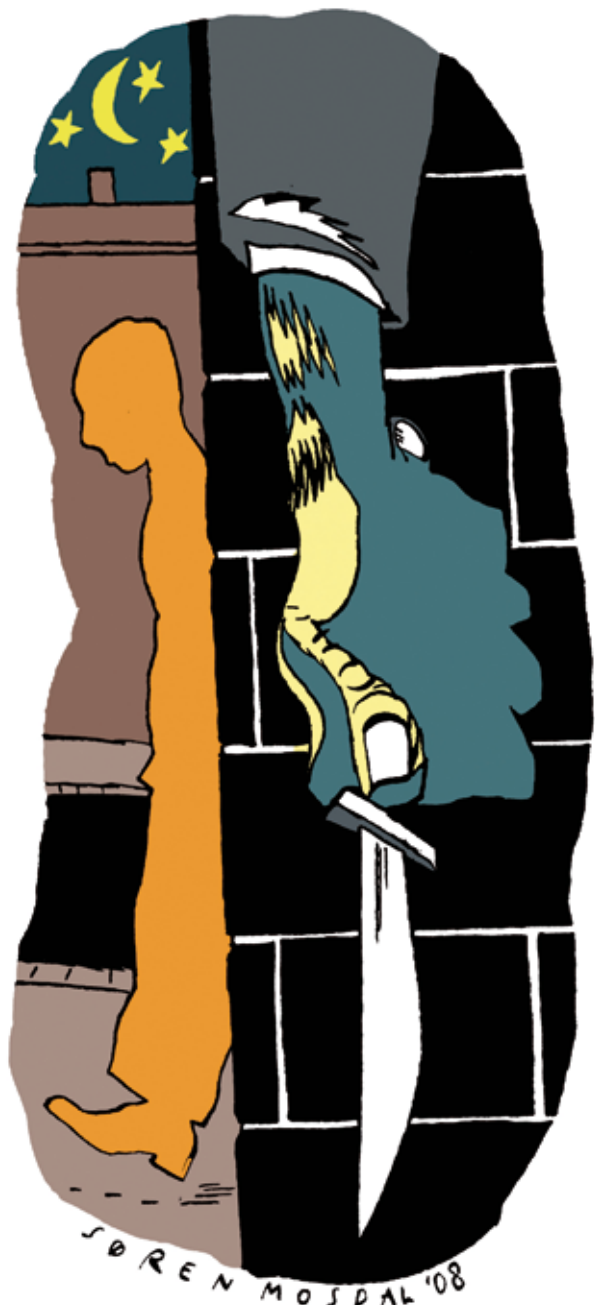
Også pænt, nydeligt – og en anelse kedeligt. Simple og organiske kærlighedsange, men som de fleste kærlighedsaffærer også hurtigt glemt. *HJ*

LYKKEGAARDS

DAULE

AF MORTEN LYKKEGAARD • ILLUSTRATION: SØREN MOSDAL

Et liv fra eller til

Jeg husker et klip jeg engang så på nettet fra et overvågningskamera i USA. Det er nat. En ung mand kommer gående ned ad fortovet med en jernstang i den ene hånd. Han går i et bestemt, taktfast tempo. Han er høj og slank og har et stift, lidt apatisk blik i øjnene. Foran ham går en krumrygget mand. Han ser ældre ud, et sted i 50'erne, hans tøj er slidt og krøllet og hans gang er tung. Fødderne slæber sig afsted. Den unge mand passerer ham på hans venstre side, stadig i samme tempo, hæver jernstangen og hamrer den af al kraft ind i baghovedet på den ældre mand der vælter omkuld. Den unge mand går videre som om intet er hændt. Han har stadig det samme stive, apatiske blik i øjnene.

Hvad skete der? Slaget tager højst en brøkdel af et sekund. Det udgør så lille et udsnit af virkeligheden at man ville ønske man bare kunne rive det ud af tiden og lade alting fortsætte som før. Men det er ikke som før. I løbet af denne brøkdel af et sekund er én mand død, en anden blevet morder. Den enes liv er forbi, den andens ændret for altid.

Jeg lærer aldrig at forstå hvordan så meget kan ændres af tilsyneladende så lidt. Det kræver ikke mere end et hurtigt slag, et enkelt jag med en kniv, at sætte en uafvendelig stopper for et helt liv.

I begyndelsen af januar skete det så igen midt i København. En ung fyr på 19 kom op at toppes med tre fyre der ville have fat i hans hue. Den ene trak en kniv, og få sekunder efter faldt den 19-årige om med blodet fossende ud af kroppen. Ikke engang et minut forinden var han kommet gående ned ad Strøget i højt humør efter en festlig nat i byen. Nu er han død og borte.

En uge senere dyttede en ung kvinde på Øster Søgade af fire unge fyre i en BMW fordi hun fandt deres kørsel hasarderet. BMW'en kørte umiddelbart efter op på siden af hende og en af de unge fyre affyrede et skud der knuste hendes højre forrude og passerede få centimeter fra hende for derefter at bore sig ind i bilens venstre side. Den sølvgrå BMW fortsatte sin kørsel videre ud i natten og forsvandt, muligvis uden at bilens passagerer anede om kvinden var levende eller død.

Begivenheder af denne karakter er langt fra enestående – de sker for tiden på næsten daglig basis. Små tilfældige skred i handlingsforløbet – et hurtigt blik, et uheldigt stød – vækker en pludselig opblusning, et hæmningsløst raseri, der leder frem mod en fatal overskridelse hvor en størrelse som livet med ét ikke betyder det store. De tilfældige mord og mordforsøg er altid de mest skræmmende – ikke blot fordi de potentielt kan ramme os alle, men også fordi de demonstrerer en besynderlig ligegyldighed over for livet. Jeg kan til nød sætte mig ind i at man i sanseløst arrigskab overfalder et andet menneske med de bare næver. Men at stikke en kniv i et mere eller mindre tilfældigt menneske eller skødesløst affyre en pistol mod én som få sekunder forinden var et totalt fremmed menneske – uden mindste tanke på at man i det øjeblik risikerer at slå vedkommende ihjel? Dét har jeg svært ved at begribe.

Jeg ved godt at intet kan forekomme nemmere og mere bekvemmeligt end at holde lange moralske dundertaler om livets hellighed når man selv er vokset op under magelige forhold, og jeg er udmærket klar over at mange mennesker lever under omstændigheder hvor det er svært at opfatte livet som så helligt og attråværdigt endda. Alligevel bliver jeg ved hver rapportering om disse meningsløse drab overvældet af en (naiv?) undren over at der findes folk som ikke tøver det mindste før de slår et andet menneske ihjel – hvor røvdreng af livet disse folk så end føler sig.

Henrik Menné

Kunstner. Født 1973 i København. Uddannet på Det Kgl. Danske Kunstakademi og udstiller på Krognoshuset i Lund den 16. februar til den 9. marts. Bor på Amager med kæreste og to nyfødte tvillinger. Har atelier på Fabrikken for Kunst og Design.

Jeg har også en maskine som kan lave hul i Nationalbanken.

Jeg var ti år gammel da jeg lavede min første maskine. Den skulle vise tegnefilm men duede ikke. Da jeg var tolv, lavede jeg en maskine der rensede regnvand. Der blev aldrig lavet nogen kemisk test på vandet, men jeg drak det.

For et par måneder siden lavede jeg en maskine med to flintesten der hang i en jernwire og sleb ned i en stor svensk sandsten. Så kan man se

det skaber nogle spor. Det er sjovt at prøve at lave noget ud fra en gentagelse som samtidig skaber noget uforudsigeligt. Det er det maskinen gør.

Min intention er rykket over på den anden side af maskinen. Jeg har min vilje, men den skal først igennem et apparat. Jeg har ikke kontrol over hvad der sker. Maskinen tager valgene for mig.

Jeg følger bare maskinen, så gør den det den gør. Jeg laver maskiner, fordi jeg gerne vil lave noget jeg ikke regner med.

Mine maskiner har en funktion, men den er nytteløs. Den kan ikke bruges til andet end det forsøg jeg laver. Man kan sige at alting har en funktion, men formålet er abstrakt. Den skal ikke løfte eller flytte noget. Den er ikke spor praktisk. Man kunne da bruge mine maskiner til at skjule ting i København. Eksempelvis har jeg en lim-maskine som man kan sætte til at puste lim ud over ting man ikke ønsker at se på længere. Så ville man bare have en meget stor klat lim som man skulle håndtere.

Jeg har også en maskine som kan lave et hul i Nationalbanken. Banken har sådan en flot marmorfacade, og jeg har lavet en maskine der kan ætse hul i marmor. Det er bare en beholder med en dysse der drypper syre fra. Når syren rammer marmorstenen kommer der et lille hul efter nogle måneder.

Byggemaskiner er sjove. Jeg kan godt lide idéen om de her konstruktioner hvor der bliver lavet en alternativ løsning på grund af materialemangel. Eksempelvis en altan der skal renoveres, men så er man ikke sikker på den holder, så man har sat en bjælke under den, men bjælken er for kort, og derfor er der sat en mursten nedeunder. Dengang DR-byen blev bygget, hang der sådan nogle betonklodser som man bruger til at sætte i vejskilte når

man laver vejarbejde. De dinglede i sådan nogle guirlandelignende ting fra taget. Så vidt jeg har forstået, var det for at stabilisere bygningerne. Det så ret fantastisk ud.

Den 28. oktober fik vi tvillingerne. Freja ligger nummer tre på listen over pigenavne, mens Valdemar ligger nummer 40 på listen over drengenavne. Vi spillede terninger om navnenumrene. Nej, det passer ikke. Der er meget med stofbleer når man får børn. Man kan godt prøve at systematisere det, men jeg tror ikke man kan lave en blemaskine. Man skal vidst bare leve og være glad for børnenes uforudsigelighed. Jeg har ikke lavet nogen maskiner siden vi fik tvillinger. Det er meget godt med en pause. Måske vil jeg bevæge mig i en ny retning når jeg går i gang igen. Jeg tror jeg vil være lidt mere human mod mine maskiner.

Jeg ville gerne have været landmåler. Så ville man hele tiden være klar over hvor man er. Det handler om kontrol. Jeg har ikke fuldstændig kontrol over mine maskiner – de er trods alt ikke sådan nogle der destruerer sig selv. Mine maskiner forsøger jo bare stille og roligt at generere den her tilfældighedsklump. Men jeg tror nu ikke jeg er så bange for kontroltab alligevel. Jeg blev ikke bange selvom tvillingerne kom efter syv måneder og ikke ni. Man kan jo ikke forudsige noget. Og man kan heller ikke stole på maskiner. Selv ure bliver slidte med tiden.

KALENDER FEBRUAR

COPENHAGEN FASHION WEEK

Der er modeuge for de professionelle modefolk – og så er der den for de helt almindelige forbrugere. Forbrugernes modeuge kan tjekkes ud på copenhagenfashionweekend.com

Modeuge 6.- 10. februar
Rundt omkring i byen

CHARLOTTENBORGS KÆRLIGHEDSERKLÆRING

Danskjävlar – en svensk kærlighedserklæring. Det er titlen på Kunsthal Charlottenborgs åbningsudstilling. Det internationale er omdrejningspunktet for kunsthallens nye udstillingsprofil.

Frem til 24.3
Kunsthall Charlottenborg

NEIL YOUNG

Han kan stadig, Neil Young, selvom han har været i gang en del år. "The Godfather of Grunge" giver koncert i Falkoner Salen – først med et akustisk solo set, derefter med band bestående.

28. & 29. februar kl. 20
Falkoner Salen

MUSKEL-BUNDTER

Fotograf Joachim Ladefoged taget billeder af bodybuildere i hele norden. Mænd og kvinder med muskler ud over det sædvanlige. Billederne er samlet i bogen "The Mirror" men er også på udstilling i Øksnehallen.

23. februar – 23. marts
Øksnehallen

SKYGGER I PARIS

Zeus er en af graffitiens og gadekunstens mytologiske skikkelser. Navnet fik han da han taggede på sporene i metroen og var ved at blive kørt over af et tog ved navn Zeus. Han er kendt for sine optegninger af skygger i Paris og de såkaldte 'visuelle angreb' på reklamebilleder i byrummet.

21. februar – 11. maj
Ny Carlsberg Glyptotek

COPENHAGEN ART FAIR

Kunstmesse for nyskabende samtidskunst i Falkoner Centret. I disse dage samles kunst – og kunsthåndværkere fra ind – og udland. Så er det bare med at opleve, nyde, købe og lade sig inspirere af deres værker.

15. – 17. februar
Falkoner Centret

BANE WORLD CUP 2007/2008

Ballerup Super Arena byder på World Cup i banecykling. Før rytterne kommer til Danmark, har de været i Australien, Kina og USA, og der er blandt andet kvalifikation til VM på spil.

15. – 17. februar
Ballerup Super Arena

BE! BLUNT!

Ken Vedsegaard, der spillede en af hovedrollerne i Krøniken, er nu drivkræften bag Københavns nye teater: Be! Blunt! Den første forestilling hedder Landet og er et trekantsdrama der handler om de menneskelige tragedier. Forestillingen er skrevet af Martin Crimp.

9. februar- 8. marts
Kulturkajen Docken

HVOR BUSINESS MØDER PLEASURE

DGI-byen og Øksnehallen er et innovativt mødested for erhvervslivet. Førrygende fester, delikate middage og underholdende events krydser spor med møder og konferencer, og giver oplevelser ud over det sædvanlige.

Nyt konferencecenter med plads til 450 personer åbner juli 2009

Kontakt salgsafdelingen T / 3329 8042 eller E / salg2@dgi-byen.dk. Læs mere på dgi-byen.dk

ØKSNEHALLEN
ØKSNEHALLEN

DGI BYEN
DCI BÆN

Vil du være sikker på at få månedens KBH?

Tegn abonnement på www.kbhmagasin.dk

12 udgivelser: 400,-

Magasinet udsendes til abonnenter samtidigt med at det køres rundt i byen. Du kan derfor opleve at din lokale café har det før du modtager det med posten.

BELLEVUE TEATRET

ANDERS W. BERTHELSEN TROELS LYBY NICOLAJ KOPERNIKUS

PANIK

PREMIERE 14. FEB. 2008

MÆND PÅ RANDEN AF ET NERVØST SAMMENBRUD

KVINDER, kom og få svaret på, hvad det er for problemer mænd har, som de aldrig taler med kvinder om!
MÆND, kom og se hvordan I løser den tidlige midtvejskrise, helt uden besøg hos terapeuter eller prostituerede!

FORFATTER: MIKA MYLLYAHØ INSTRUKTØR: MORTEN KIRKSKOV SCENOGRAF: CAMILLA BJØRNVAD

WWW.BELLEVUETEATRET.DK BILL.: 39 63 64 00 / 70 15 65 65